

Strategia Rozwoju Powiatu Ostrowskiego na lata 2023-2030

Ostrów Mazowiecka 2023

ZAMAWIAJĄCY

Powiat Ostrowski

Starostwo Powiatowe
ul. 3 Maja 68
07-300 Ostrów Mazowiecka

WYKONAWCA

Energia dla Miast Sp. z o.o.

ul. Powstańców Śląskich 1
43-190 Mikołów
tel.: 32 326 78 17
e-mail: biuro@energiadlamiast.pl

OPRACOWANIE

Kamil Krzoski
Michał Mroskowiak

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie.....	4
2. Wnioski z Diagnozy społeczno-gospodarczej	5
3. Analiza SWOT.....	12
4. Analiza nadrzędnych dokumentów strategicznych.....	16
5. Misja i cele Strategii	27
6. Plan działań	34
7. Oczekiwane rezultaty działań i ich monitorowanie.....	57
8. Ramy finansowe i źródła finansowania.....	60
9. Udział społeczeństwa w przygotowaniu Strategii	68
10. Analiza oddziaływania na środowisko.....	69
11. System realizacji i wdrażania Strategii	69
12. Wymogi w zakresie aktualizacji lokalnych dokumentów strategicznych..	71
Spis tabel.....	72
Spis rysunków.....	72

1. Wprowadzenie

Strategia Rozwoju Powiatu Ostrowskiego jest dokumentem, który określa długookresowy plan rozwoju Powiatu oraz jest to opracowanie kluczowe dla samorządu powiatowego, gdyż ukierunkowuje politykę rozwojową na najbliższe lata, a także stanowi punkt odniesienia dla innych dokumentów strategicznych funkcjonujących na szczeblu lokalnym – gminnym oraz powiatowym.

Strategia, oprócz kierunków rozwoju, określa misję, wizję, cele oraz główne działania zmierzające do ich osiągnięcia w przyjętym horyzoncie czasowym, jakim jest rok 2030. Perspektywa ta wynika ze Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ „Innowacyjne Mazowsze”.

Podczas definiowania celów zadbano o ich zgodność z dokumentami strategicznymi na wyższym szczeblu – wskazaną wyżej strategią województwa, ale także krajowymi i unijnymi dokumentami horyzontalnymi – w szczególności Umową Partnerstwa Polski i Unii Europejskiej na lata 2021-2027, określającej ramowe zasady finansowania inwestycji ze środków unijnych właśnie w tym okresie czasowym. Zbieżność celów i priorytetów rozwojowych powinna być dodatkowym atutem podczas ubiegania się przez Powiat o zewnętrzne środki finansowe na realizację swoich projektów strategicznych, które pochodzić mogą m.in. z funduszy unijnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027.

Przygotowanie Strategii poprzedziło opracowanie dokumentu pn. *Diagnoza społeczno-gospodarcza*, której celem było określenie aktualnych warunków społeczno-gospodarczych i infrastrukturalnych oraz trendów zachodzących w poszczególnych sferach funkcjonowania powiatu. Dane do Diagnozy pozyskano m.in. z danych własnych Powiatu, Banku Danych Lokalnych GUS oraz dokumentów strategicznych obowiązujących na szczeblu wojewódzkim. Wnioski z opracowanej Diagnozy stały się podstawą do sformułowania wizji, misji oraz wyznaczenia celów i kierunków działań.

Horyzont czasowy zidentyfikowanych w Strategii zadań, obejmuje okres do 2030 roku, a uwzględniono w niej działania, które będą współfinansowane m.in. ze środków własnych Powiatu, innych środków krajowych, jak i funduszy strukturalnych UE. Wskazany katalog zadań nie ma jednak charakteru zamkniętego. Z uwagi na długi okres obowiązywania Strategii zachodzić mogą zmiany w dostępnych technologiach, prawodawstwie, kierunkach rozwoju oraz priorytetach finansowych Unii Europejskiej. W związku z tym, katalog zadań może, a nawet powinien być na bieżąco aktualizowany.

Zadania wyszczególnione zostały w formie wyodrębnionych fiszek – kart zadań. Wobec powyższego, ich zmiana nie skutkuje koniecznością modyfikacji innych części niniejszego dokumentu.

2. Wnioski z Diagnozy społeczno-gospodarczej

Powiat Ostrowski położony jest w północno-wschodniej części Polski, w województwie mazowieckim. Według stanu na koniec 2021 r. Powiat Ostrowski zajmuje obszar o łącznej powierzchni 1 218 km² (121 779 ha), co stanowi 3,4% obszaru województwa mazowieckiego.

Powiat Ostrowski położony jest między dolinami Narwi i Bugu na terenie Międzyrzecza Łomżyńskiego, w północno-wschodniej części województwa mazowieckiego. W skład powiatu wchodzi 11 jednostek samorządu terytorialnego:

- Gmina miejska: Ostrów Mazowiecka;
- Gmina miejsko-wiejska: Brok;
- Gminy wiejskie: Ostrów Mazowiecka, Andrzejewo, Nur, Wąsewo, Szulborze Wielkie, Małkinia Górna, Boguty-Pianki, Zaręby Kościelne, Stary Lubotyń.

Powiat Ostrowski położony jest na terenie tzw. Zielonych Płuc Polski oraz Nadbużańskiej Strefy Ekologicznej. Charakteryzuje się łagodnym klimatem oraz wyjątkowymi walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi, które zawdzięcza przepływającej na tym terenie rzece Bug. Zarówno rzeka jak i wiele zbiorników wodnych występujących w jej dolinie, zachowały się w stanie zbliżonym do naturalnego. Są to tereny Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego, który powstał dla ochrony unikatowych walorów przyrodniczych doliny Bugu oraz ich popularyzacji.

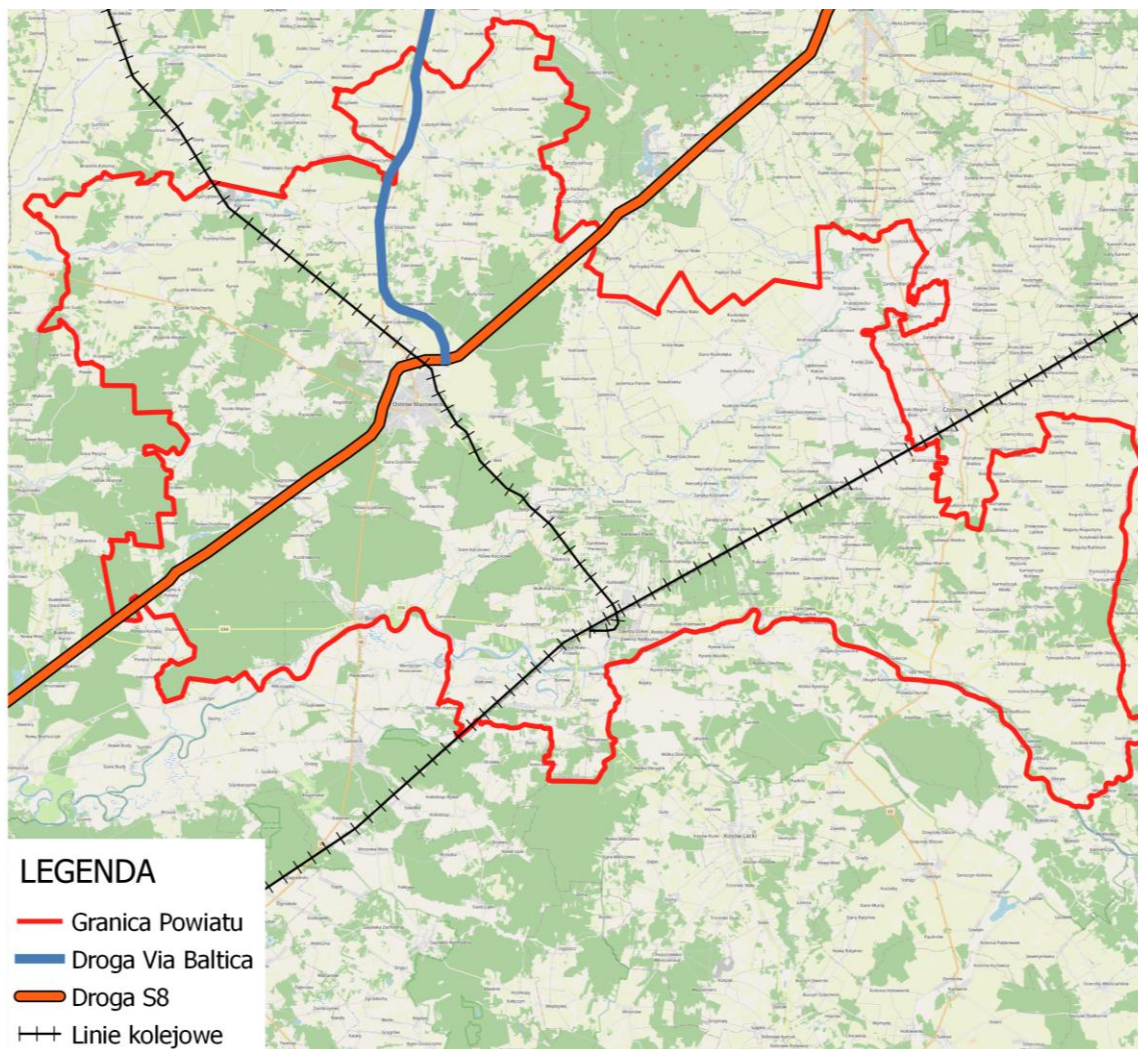
W Powiecie Ostrowskim, wg stanu na 2021 rok (dostępne dane GUS), 11% powierzchni zajmują lasy (13 618,98 ha), zaś 1% terenów powiatu jest obszarem prawnie chronionym (1 291,74 ha). 65% ogółu powierzchni powiatu (78 701 ha) zajmują użytki rolne z czego:

- gleby klasy I-III – 11,47%,
- gleby klasy IV - 36,7%,
- gleby klasy V- VI – 58,6%,

Na terenie powiatu ostrowskiego znajdują się łącznie 33 pomniki przyrody. Lokalnym zasobem leśnym zarządzają Lasy Państwowe - Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka.

Na terenie powiatu ostrowskiego łączą się dwie istotne w skali kraju trasy tranzytowe: Droga S8 oraz S61 (Via Baltica).

Ostrów Mazowiecka – siedziba władz Powiatu, położona jest około 100 km od Mazowieckiego Portu Lotniczego Warszawa – Modlin, około 110 km od Lotniska Chopina w Warszawie i około 150 km od przejścia granicznego w Bobrownikach. Położenie blisko głównych szlaków komunikacyjnych, tworzy warunki dogodne do prowadzenia działalności gospodarczej.

Rysunek. 1 Mapa Powiatu Ostrowskiego, opracowanie własne

Dla Strategii Rozwoju Powiatu Ostrowskiego, Diagnozę przygotowano jako odrębny dokument. W samej Strategii przytoczone zostaną jedynie kluczowe dane i informacje oraz najważniejsze wnioski z niej płynące.

Analiza została skonstruowana w oparciu o dziewięć obszarów analitycznych tj.:

- 1) Uwarunkowania geograficzne;
- 2) Demografia;
- 3) Gospodarka i rynek pracy;
- 4) Przyroda i środowisko;

- 5) Kultura, sport i rekreacja;
- 6) Infrastruktura techniczna;
- 7) Polityka społeczna i ochrona zdrowia;
- 8) Edukacja;
- 9) Finanse.

Obszary te można uporządkować w następujące sfery funkcjonowania życia publicznego:

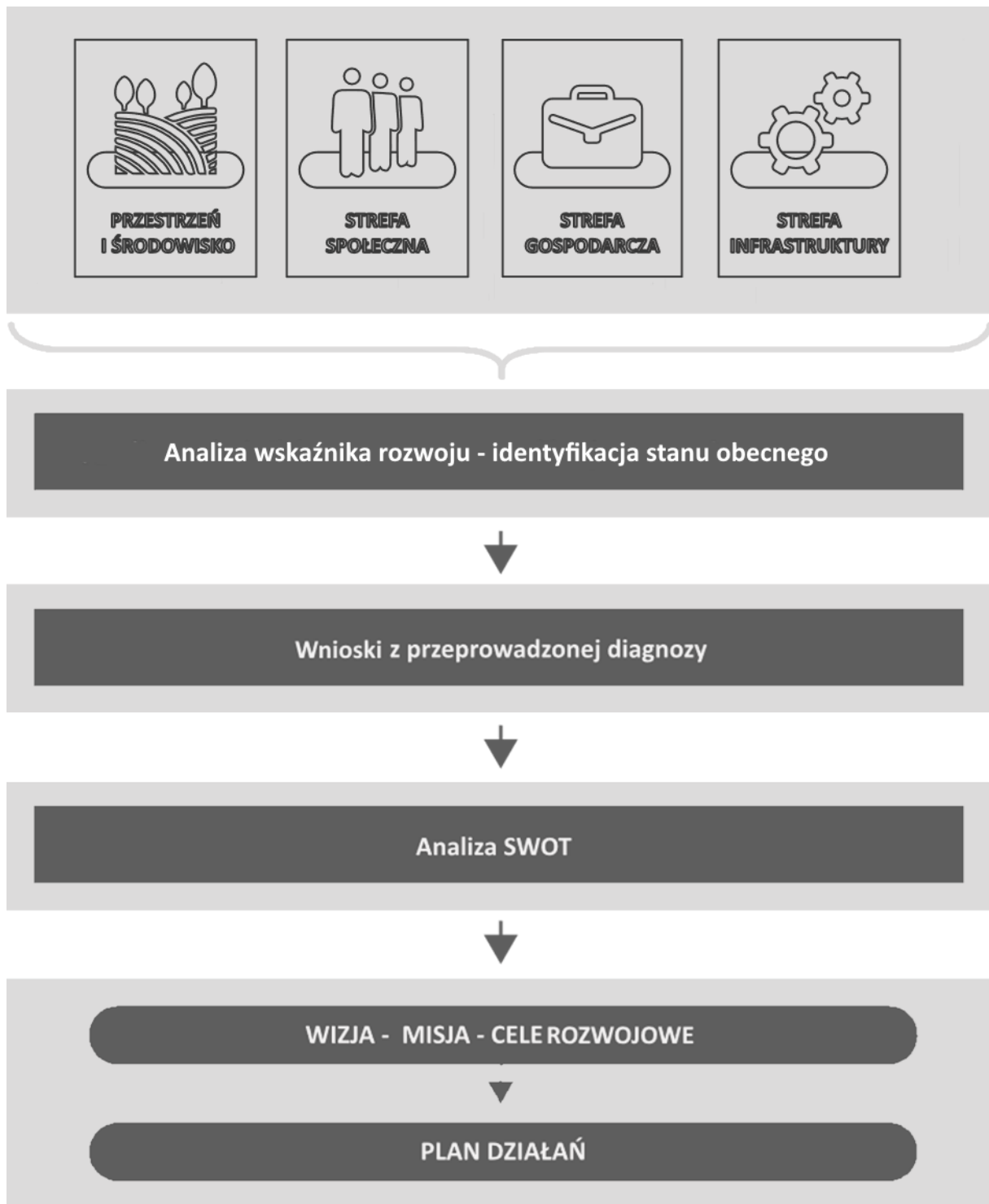
- przestrzeń i środowisko;
- sfera społeczna;
- sfera gospodarcza;
- sfera infrastrukturalna.

Wnioski z Diagnozy stanowią podstawę dla opracowania w dalszej kolejności analizy SWOT, która ma stać się bazą dla określenia przyszłej misji i wizji rozwoju Powiatu do roku 2030 oraz nakreślenia celów, których realizacja ma przyczynić się do ich osiągnięcia.

Diagnoza społeczno-gospodarcza przedstawia obraz Powiatu, jaki wyrasta z dostępnych danych statystycznych.

Wnioski z Diagnozy zestawiono w formie tabelarycznej, wskazując w miarę możliwości, pozytywne oraz negatywne konsekwencje przedstawionego stanu rzeczy a także potencjalny kierunek zmian.

Poniższy schemat podsumowuje jak opracowana Diagnoza wpływa na zakres i późniejszy kształt założeń rozwojowych Powiatu w perspektywie do roku 2030.

Rysunek 2. Schemat logiczny od Diagnozy do Strategii, opracowanie własne

OBSZAR	WNIOSKI
UWARUNKOWANIA GEOGRAFICZNE	- Powiat Ostrowski ma bardzo korzystne połączenie geograficzne oraz znajduje się w pobliżu ważnych szlaków komunikacyjnych. Brakuje jednak na terenie powiatu większej liczby korzystnych połączeń kolejowych. - Powiat Ostrowski znajduje na obszarze atrakcyjnym krajobrazowo, o dużym potencjale dla turystyki rekreacyjnej.
DEMOGRAFIA	- Liczba mieszkańców Powiatu nieznacznie, ale w stałym trendzie – spada. Oznacza to że mieszkańcy emigrują z obszaru Powiatu do innych regionów (ujemne saldo migracji). - Poważnym wyzwaniem w najbliższych latach będzie rosnąca liczba osób w wieku poprodukcyjnym.
GOSPODARKA I RYNEK PRACY	- Aktywność gospodarcza mieszkańców Powiatu poprawia się. W latach 2017-2021 rosła liczba osób pracujących, liczba funkcjonujących podmiotów gospodarczych oraz spadała stopa bezrobocia. - Średnie wynagrodzenie jest niższe niż średnia krajowa oraz średnia wojewódzka.
PRZYRODA I ŚRODOWISKO	- Powiat ostrowski, podobnie jak i praktycznie całe województwo mazowieckie, boryka się z problemem nadmiernej emisji pyłów, związanych ze spalaniem paliwa w indywidualnych gospodarstwach domowych. - Część powierzchni powiatu objęta jest obszarami ochrony środowiska, co ogranicza rozwój przemysłu oraz urbanizację.

	• Powiat charakteryzuje się małym potencjałem dla rozwoju odnawialnych źródeł energii. Zwłaszcza energetyki wiatrowej oraz słonecznej.
KULTURA, SPORT I TURYSTYKA	• Sytuacja pandemiczna wpłynęła na przyspieszenie procesów obserwowanych w ostatnich latach tj. przenoszenia aktywności kulturowej ze sfery rzeczywistej do sfery wirtualnej. Klasyczna działalność bibliotek, ośrodków kultury, ale również wszelka promocja dziedzictwa kulturowego regionu musi zostać poszerzona o aktywność w Internecie. • Powiat ostrowski posiada potencjał do rozwoju turystyki rekreacyjnej, związany z atrakcyjnym krajobrazem, obszarami naturalnymi (NATURA 2000, naturalne ostoje).
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	• Istnieją znaczne dysproporcje pomiędzy dostępnością infrastruktury technicznej na obszarach wiejskich i miejskich Powiatu. • Bezpieczeństwo na drogach, jak i stan infrastruktury drogowej poprawia się i jest ono lepsze od średniej ogólnopolskiej (względem wskaźnika wypadków na 1000 mieszkańców). • Rośnie liczba mieszkań oraz ich powierzchnia, jednak nie w sposób równomierny – najszybszy wzrost odnotowywany jest na obszarze miasta Ostrów Mazowiecka.
POLITYKA SPOŁECZNA I OCHRONA ZDROWIA	• Poprawiająca się sytuacja gospodarcza oraz intensywne krajowe programy społeczne (m.in. program 500+), wpłynęły na poprawę sytuacji majątkowej rodzin mieszkających na obszarze powiatu. Z uwagi jednak na starzenie się społeczeństwa spodziewać

	się należy rosnących potrzeb świadczeń społecznych związanych z domami pomocy społecznej oraz świadczeniami pielęgnacyjnymi. • Prężnie rozwijający się Szpital powiatowy zyskujący krajową renomę w zakresie endoprotezoplastyki, proktologii. W Szpitalu w Ostrowi Mazowieckiej rodzi się coraz więcej dzieci. W 2021 roku w Szpitalu przyszło na świat aż 775 noworodków, podczas gdy w ostatniej dekadzie roczna liczba urodzeń oscylowała w granicach około 500. W rankingu <i>Rodzić po ludzku</i>, porodówka Szpitala w Ostrowi Mazowieckiej znajduje się na trzecim miejscu w województwie mazowieckim.
EDUKACJA	• Z uwagi na ujemny przyrost naturalny w Powiecie, należy spodziewać się spadku uczniów w szkołach podstawowych, a w konsekwencji w szkołach średnich, prowadzonych przez Powiat Ostrowski. • Oferta edukacji średniej na terenie powiatu jest rozbudowana i umożliwia zarówno edukację ogólnokształcącą jak i w kierunkach zawodowych.
FINANSE	• Dynamicznie rosnący budżet Powiatu pozwala na realizację większych projektów inwestycyjnych. Pojawia się jednak wątpliwość czy tą dynamikę uda się utrzymać wobec obecnego spowolnienia gospodarczego i kryzysu energetycznego.

3. Analiza SWOT

Nazwa SWOT pochodzi z języka angielskiego i oznacza:

- **S** – Strengths (silne strony): wszystko, co stanowi silne strony Powiatu,
- **W** – Weaknesses (słabości): wszystko, co utrudnia realizację założonych planów,
- **O** – Opportunities (możliwości): wszystko, co może zwiększyć szanse powodzenia założonych planów,
- **T** – Threats (zagrożenia): wszystko, co zmniejsza szanse powodzenia założonych planów.

Analiza mocnych, słabych stron oraz szans i zagrożeń w układzie analizy SWOT pozwala na uporządkowanie zebranych informacji w procesie diagnozowania sytuacji społeczno-gospodarczej.

Analiza została przygotowana w podziale na następujące sfery:

- przestrzeń i środowisko;
- sfera społeczna;
- sfera gospodarcza;
- sfera infrastrukturalna.

PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO

MOCNE STRONY

- Bogate zasoby przyrodnicze – atrakcyjne turystycznie tereny chronione - Dolina Dolnego Bugu, Puszcza Biała, Ostoja Nadbużańska;
- Powiat Ostrowski ma bardzo korzystne położenie geograficzne i w pobliżu ważnych szlaków komunikacyjnych;
- Brak dużych zakładów stanowiących zagrożenie dla środowiska lub generujących nadmierne emisje;
- Potencjał do stworzenia lokalnego centrum ekologicznego rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego.

SŁABE STRONY

- Słaba jakość gruntów rolnych (prawie 90% gruntów to gleby klasy średniej, słabej i najsłabszej);
- Zanieczyszczenie powietrza ze źródeł tzw. niskiej emisji;
- Słabo rozwinięta sieć dróg rowerowych wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych powiatu – dróg wojewódzkich i krajowych.

SZANSE

- Rosnące zainteresowanie turystyką krajową w formie aktywnego wypoczynku w środowisku naturalnym – turystyka piesza, rowerowa, konna i nordic walking;
- Rosnąca dostępność środków finansowych na działania proekologiczne i prośrodowiskowe;
- Rosnąca świadomość społeczna w zakresie poszanowania środowiska naturalnego.

ZAGROŻENIA

- Zmiany klimatu i wzrost zagrożenia klęskami żywiołowymi;
- Część obszaru powiatu objęta jest obszarami ochrony środowiska co stanowi z jednej strony ogromny potencjał, a z drugiej ogranicza rozwój przemysłu i urbanizację;
- Rozwój Ostrołęki może z jednej strony napędzać rozwój gospodarczy regionu, ale może się to odbywać kosztem marginalizacji Powiatu Ostrowskiego.

SFERA SPOŁECZNA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- Dobrze rozwinięta sieć obiektów społeczno-kulturalnych – bibliotek oraz ośrodków kultury; - Aktywność lokalnych stowarzyszeń i grup podtrzymujących tradycję kulturową regionu; - Dobra dostępność placówek edukacji szkolnej oraz przedszkolnej; - Niski poziom przestępczości przeciwko życiu i zdrowiu; - Wysoka wykrywalność przestępstw.	- Ujemne saldo migracji; - Niższe od średniej płace oraz stosunkowo wysoka (w skali krajowej) stopa bezrobocia przekładająca się na niski poziom dochodów ludności; - Duże dysproporcje w zakresie zamożności pomiędzy poszczególnymi gminami wyrażające się procentem ludności korzystającej z pomocy społecznej; - Małe możliwości lokalnego zatrudnienia (zwłaszcza na obszarach wiejskich).
SZANSE	ZAGROŻENIA
- Możliwość pozyskania zewnętrznych środków finansowych z Unii Europejskiej w perspektywie 2021-2027 na działania związane z polityką społeczną i senioralną; - Nowe programy socjalne, ukierunkowanie na wsparcie rodzin oraz seniorów; - Rosnący trend uciekania z dużych aglomeracji może stwarzać szanse na przyciągnięcie nowych mieszkańców do powiatu ostrowskiego.	- Postępujące starzenie się społeczeństwa; - Inflacja oraz kryzys gospodarczy może doprowadzić do pogorszenia się sytuacji majątkowej mieszkańców – zwłaszcza tych najbiedniejszych; - Pogłębiający się ujemny przyrost naturalny.

SFERA GOSPODARCZA I INFRASTRUKTURALNA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Bliskość i dobre skomunikowanie z regionalnymi ośrodkami wzrostu (Warszawa, Białystok); • Aktywne środowisko samorządowe i społeczne wspierające inwestorów i społecznie wspierające inwestycjami zainteresowanych inwestycjami na terenie powiatu.	• Duże dysproporcje w rozwoju gospodarczym i zamożności między poszczególnymi gminami Powiatu; • Niski stopień pokrycia gmin wiejskich siecią gazową; • Niska dostępność komunikacji publicznej – wykluczenie transportowe obszarów wiejskich; • Słaba infrastruktura rowerowa; • Nieuzbrojone tereny przemysłowe.
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Rosnąca liczba podmiotów gospodarczych – poprawiająca się powoli aktywność gospodarcza mieszkańców Powiatu; • Fundusze Unijne w perspektywie 2021-2027; • Rosnące zainteresowanie turystyką krajową, rekreacją rowerową, nordic walking i innymi aktywnymi formami rekreacji; • Planowane, duże, krajowe przedsięwzięcia infrastrukturalne, mogące wpłynąć na rozwój gospodarczy Powiatu (inwestycje kolejowe związane z CPK oraz Via Baltica).	• Polityka Unii Europejskiej zaostrzająca wymogi w obszarze ochrony środowiska i klimatu stanowi wyzwanie dla przedsiębiorstw działających w tradycyjnych sektorach gospodarczych (produkcja, transport); • Emigracja młodych ludzi z terenu powiatu ogranicza dostęp do wysokiej jakości kadr; • Wzrost cen energii i inflacja zwiększać mogą zjawisko ubóstwa, ubóstwa energetycznego oraz przyczyniać się do problemów finansowych przedsiębiorstw.

4. Analiza nadrzędnych dokumentów strategicznych

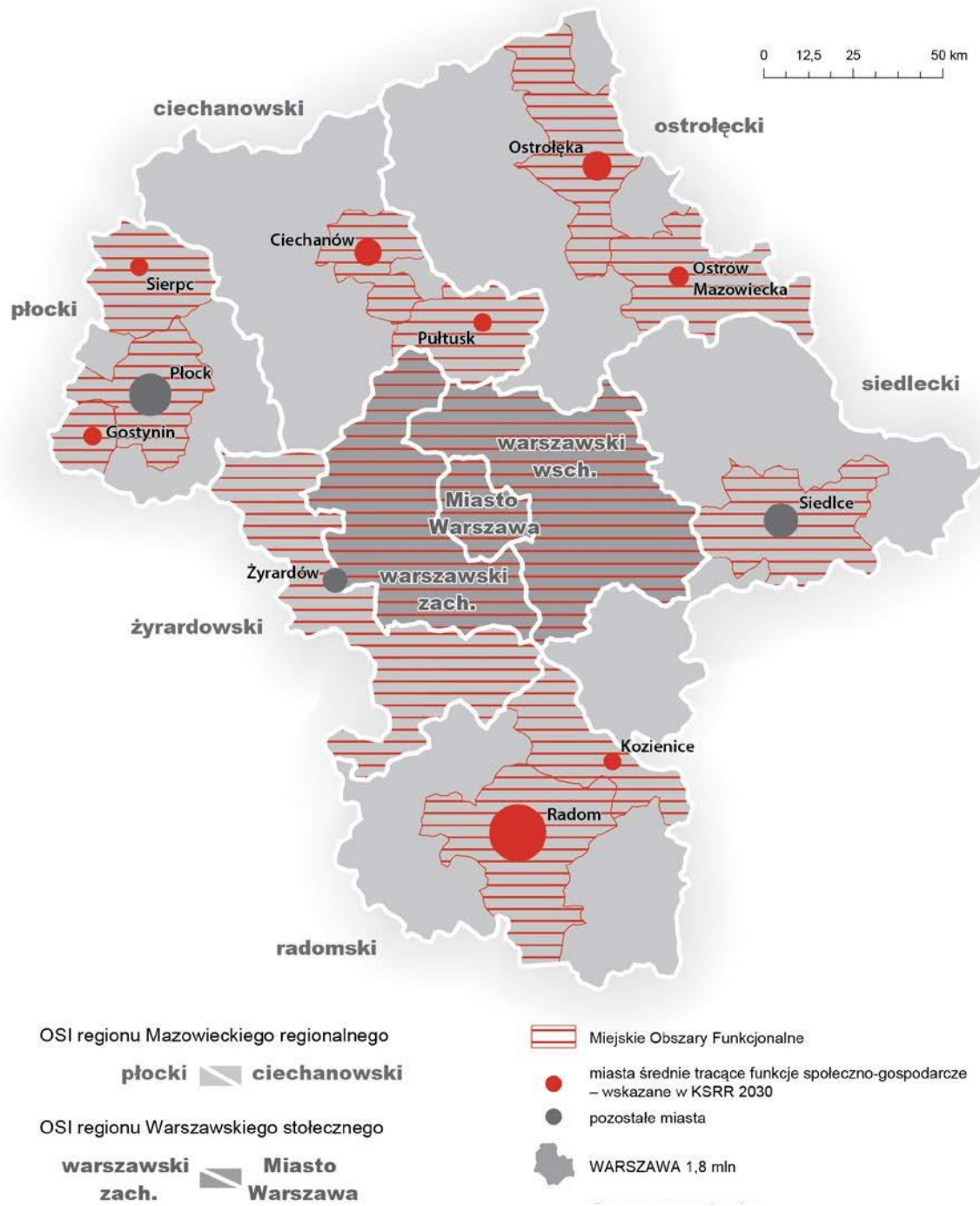
Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze

W „Strategii rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze”, wydzielono z obszaru województwa regionalne Obszary Strategicznej Interwencji (OSI), wokół których koncentrować się mają działania inwestycyjne w perspektywie budżetu Unii Europejskiej na lata 2021-2030. Powiat Ostrowski należy do OSI Ostrołęckiego, w ramach którego realizowane projekty będą koncentrować się na:

- poprawie dostępności obszaru poprzez:
 - rozwój transportu kolejowego z wykorzystaniem nowych i zmodernizowanych linii kolejowych, uzupełnienie sieci przystankowej oraz zwiększenie liczby połączeń,
 - rozwój zintegrowanego, niskoemisyjnego transportu zbiorowego poprawiającego dostępność przystanków kolejowych i centrów lokalnych;
- ochronie oraz wykorzystywaniu walorów środowiska poprzez:
 - rozwój rolnictwa ekologicznego,
 - wykorzystanie potencjału przyrodniczego, w tym obszarów nadrzecznych i leśnych na potrzeby rekreacyjno-wypoczynkowe np. agroturystyki,
 - modernizację istniejącej infrastruktury turystycznej oraz budowę nowych szlaków turystyki aktywnej,
 - rozbudowę i modernizację systemów kanalizacyjnych, gazowych i ciepłowniczych.

Polityka regionu dąży do realizacji zasad zrównoważonego rozwoju, która obliuguje do kierunkowania działań na zapewnienie mieszkańcom pełnego pakietu możliwości rozwojowych niezależnie od miejsca zamieszkania. Wskazane powyżej działania mają wzmacniać czynniki rozwojowe obszarów o słabszych perspektywach, położonych na peryferiach województwa oraz dotkniętych zjawiskiem depopulacji.

Rozmieszczenie Obszarów Strategicznej Interwencji, wskazano na mapie zamieszczonej poniżej. Ponadto, Ostrów Mazowiecka została zakwalifikowana do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze.

Rysunek 3. Mapa miejskich obszarów funkcjonalnych, źródło: Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze

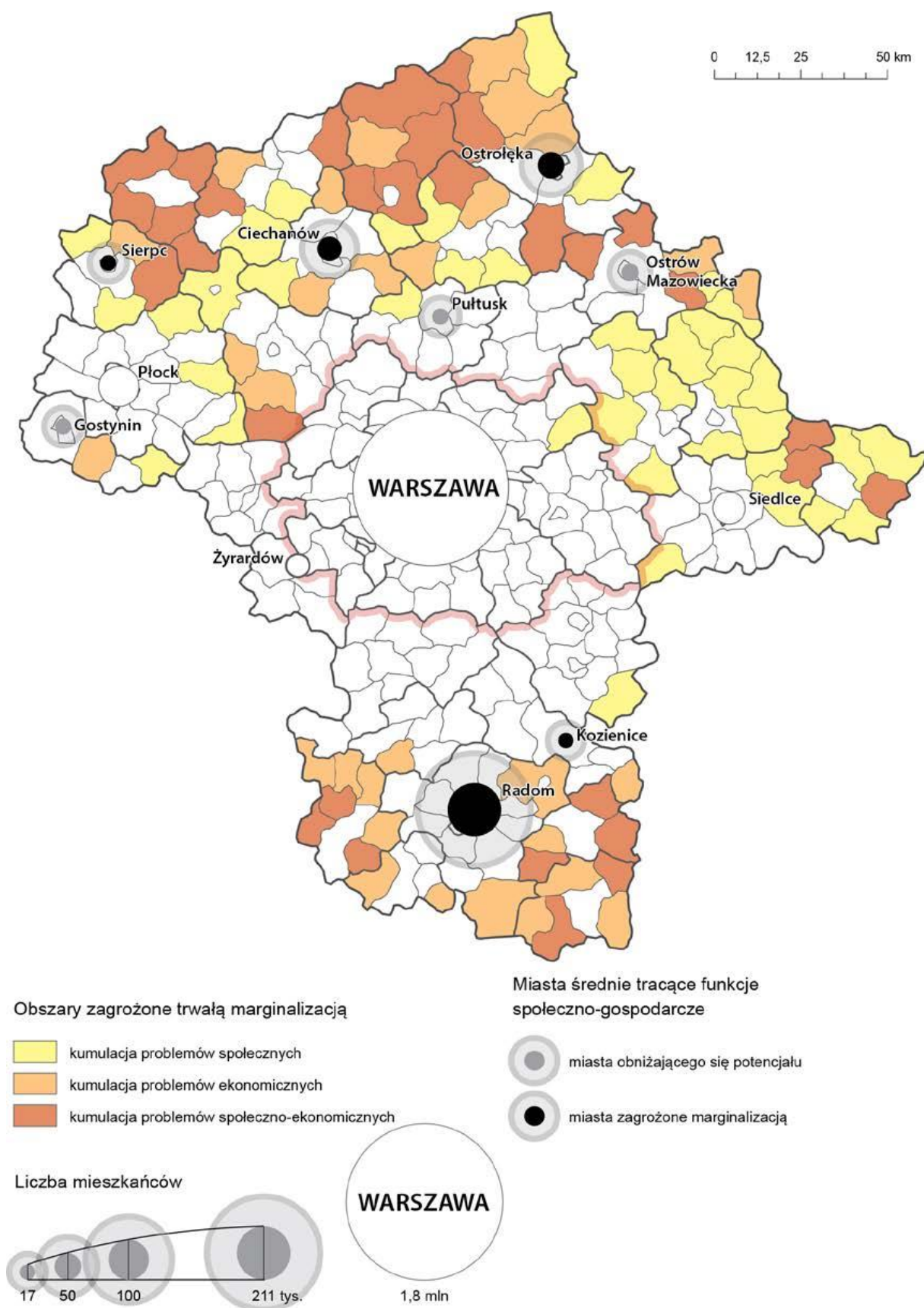
Województwo mazowieckie, charakteryzuje się policentrycznym układem struktury osadniczej, tj. centralnie położonego najważniejszego ośrodka miejskiego – Warszawy oraz zogniskowanych wobec niego mniejszych ośrodków miejskich. Miasta, ze względu na realizowane funkcje społeczno-gospodarcze różnego rzędu i ich rozprzestrzenianie na obszary sąsiadujące, zostały zidentyfikowane jako tzw. regionalne bieguny wzrostu. Blisko powiatu ostrowskiego znajduje się też Białystok, który posiada predyspozycje do rozwoju funkcji kulturalnych oraz gospodarczych, a zasoby materialnego dziedzictwa kulturowego predysponują go do rozwoju turystyki.

Obszary wiejskie i oddalone od Warszawy, dotyka zjawisko postępującej marginalizacji i niskiego poziomu jakości życia. Kluczową kwestią przeciwdziałającą tym trendom jest rozwój infrastruktury w szczególności: wodno-kanalizacyjnej, energetycznej, teleinformatycznej oraz transportowej.

W ramach rozwoju obszarów wiejskich oraz obszarów marginalizowanych, Strategia Rozwoju Województwa, przewiduje:

- poprawę dostępności komunikacyjnej obszarów wiejskich w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i transgranicznym, w tym w relacji do najbliższego regionalnego bieguna wzrostu;
- zwiększenie dostępności cyfrowej poprzez rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej;
- modernizację i rozbudowę energetycznych linii przesyłowych jako podniesienie komfortu życia i bezpieczeństwa mieszkańców;
- rozwój i poprawę dostępności do infrastruktury wodociągowej, kanalizacyjnej i ściekowej;
- poprawę zarządzania sektorem gospodarki odpadami;
- tworzenie korzystnych warunków, w tym kompleksowej infrastruktury technicznej dla rozwoju przedsiębiorczości.

Zgodnie z mapą zamieszczoną poniżej, część gmin Powiatu Ostrowskiego zagrożona jest kumulacją problemów społecznych i ekonomicznych, a samo miast Ostrow Mazowiecka zakwalifikowane jest do miast obniżającego się potencjału, skutkiem czego Powiat dotyka zjawisko emigracji osób młodych, wchodzących w wiek produkcyjny.

Rysunek 4. Obszary zagrożone trwałą marginalizacją i miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, źródło: Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze.

Ważnym elementem rozwoju regionu oraz pozyskiwania Funduszy Europejskich, jest obecność w ostrołęckim obszarze strategicznej interwencji (OSI ostrołęcki), który obejmuje m. Ostrołękę oraz powiaty: ostrołęcki, makowski, przasnyski, ostrowski oraz wyszkowski. Stanowi on 18,3% powierzchni województwa. Głównym ośrodkiem miejskim obszaru jest Ostrołęka (51,7 tys. mieszkańców), pozostałe, wyróżniające się pod względem liczby mieszkańców miasta to Ostrow Mazowiecka (22,2 tys.), Wyszków (27,0 tys.) oraz Przasnysz (17,1 tys.). Dla miast Ostrołęki i Ostrowi Mazowieckiej w Strategii wskazano potencjalny zasięg obszarów funkcjonalnych. W regionie postępuje proces starzenia się ludności. Ujemne są także wskaźniki salda migracji i przyrostu naturalnego, co powoduje wyludnianie się obszaru w dłuższej perspektywie czasowej.

Podregion ostrołęcki znajduje się w obszarze prognozowanego spadku populacji o 15,1% w perspektywie do 2050 r.

Wykształcona baza surowcowa stanowi potencjał do rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego obszaru, zwłaszcza mleczarstwa. Podregion Ostrołęcki to także obszar działalności przemysłowej, m.in. w branży celulozowo-papierniczej, energetyce, materiałów budowlanych oraz w przetwórstwie rolno-spożywczym. Podregion jest położony w obszarze funkcjonalnym „Zielonych Płuc Polski”, charakteryzującym się jednym z najcenniejszych w kraju i w Europie systemem ekologicznym, mającym szczególne znaczenie dla utrzymania czystego środowiska w regionie. Jego atrakcyjność związana jest m.in. z występowaniem obszarów o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych, w szczególności Puszczy Zielonej zwanej Kurpiowską, położonej w dorzeczu Narwi, z naturalnymi i niezniszczonymi obszarami leśnymi i utworzonymi na jej terenie rezerwatami.

„UCHWAŁA ANTYSMOGOWA”

Uchwała antysmogowa wprowadzona na terenie województwa mazowieckiego stanowi akt prawa miejscowego i obowiązuje wszystkich mieszkańców województwa, samorządy oraz podmioty działające na jego terenie. Została przyjęta uchwałą Sejmiku Województwa Mazowieckiego nr 162/17 z 24 października 2017 r. Uchwałę opublikowano w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego z 27 października 2017 r. poz. 9600.

Podczas posiedzenia Sejmiku Województwa Mazowieckiego, w dniu 26 kwietnia 2022 r. radni przyjęli uchwałę zmieniającą obowiązującą dotychczas uchwałę antysmogową. Nowelizacja weszła w życie 14 maja 2022 r. Uchwałę opublikowano w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego z 29 kwietnia 2022 r. poz. nr 5147.

W myśl uchwały:

- od 11 listopada 2017 r.:
 - można montować tylko kotły spełniające normy emisyjne zgodne z wymogami ekoprojektu (wynikającymi z treści rozporządzenia Komisji UE),
- od 1 lipca 2018 r. nie wolno spalać w kotłach, piecach i kominkach:
 - mułów i flotokoncentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem,
 - węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z jego wykorzystaniem,
 - węgla kamiennego w postaci sypkiej o uziarnieniu 0-3 mm,
 - paliw zawierających biomasę o wilgotności w stanie roboczym powyżej 20% (np. mokrego drewna),
- od 1 stycznia 2023 r.:
 - nie wolno używać kotłów na węgiel lub drewno nie spełniających wymogów dla klas 3,4 lub 5 według normy PN-EN 303-5:2012,
 - nie wolno eksploatować kotłów na paliwa stałe (w tym biomasę) w nowobudowanych budynkach, dla których wnioski o pozwolenie na budowę lub zgłoszenie zostały złożone po dniu 1 stycznia 2023 r., jeżeli istnieje techniczna możliwość podłączenia budynku do sieci ciepłowniczej, która znajduje się na terenie bezpośrednio przylegającym do działki inwestora na której znajduje się instalacja,
- od 1 stycznia 2028 r.:
 - nie wolno używać kotłów na węgiel lub drewno klasy 3 lub 4 według normy PN-EN 303-5:2012,
 - w granicach administracyjnych gmin wchodzących w skład powiatów: grodziskiego, legionowskiego, mińskiego, nowodworskiego, piaseczyńskiego, pruszkowskiego, otwockiego, warszawskiego zachodniego oraz wołomińskiego nie wolno stosować węgla kamiennego oraz paliw stałych produkowanych z wykorzystaniem tego węgla,
 - użytkownicy kotłów klasy 5 wg normy PN-EN 303-5:2012 będą mogli z nich korzystać do końca ich żywotności, jeśli zostały zainstalowane przed 11 listopada 2017 r.,
 - posiadacze kominków będą musieli wymienić je do końca 2022 roku na takie, które spełniają wymogi ekoprojektu, lub wyposażyć je w urządzenie ograniczające emisję pyłu do wartości określonych w ekoprojekcie,

- użytkownicy kotłów na węgiel, spełniających wymogi ekoprojektu, eksploatowanych w granicach powiatów znajdujących się w obszarze NUTS2 – warszawski stołeczny uruchomionych przed 1 czerwca 2022 r. będą mogli je eksploatować do końca ich żywotności.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO DO 2030 r.

Głównym celem tworzenia Programu jest dążenie do poprawy stanu środowiska w województwie, ograniczenie negatywnego wpływu zanieczyszczeń na środowisko, ochrona i rozwój walorów środowiska, a także racjonalne gospodarowanie jego zasobami.

Program służy także do realizacji celów na poziomie regionalnym, które zostały przyjęte w dokumentach strategicznych na poziomie krajowym, a których założenia odnoszą się przede wszystkim do racjonalnego wykorzystania zasobów i zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego kraju, przy jednoczesnym obniżeniu emisji zanieczyszczeń do środowiska.

Na podstawie przeprowadzonych analiz wyznaczono cele strategiczne oraz kierunki interwencji w podziale na 10 komponentów:

- 1) **w obszarze ochrony klimatu i jakości powietrza** - kluczowy problem generuje emisja zanieczyszczeń pochodzenia antropogenicznego ze źródeł zlokalizowanych na terenie województwa, ale także emisja napływowa. Głównym zanieczyszczeniem przekraczającym poziom dopuszczalny jest pył zawieszony PM_{2,5} oraz benzo(a)piren zawarty w pyłe zawieszonym PM₁₀, których przekroczenie zarejestrowano na obszarze 3 z 4 stref w województwie. Wśród działań niezbędnych do podjęcia skupiono się na dwóch obszarach i dla nich wyznaczono cele główne. Pierwszy z nich to poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu, jako drugi wyszczególniono osiągnięcie poziomu celu długoterminowego dla ozonu;
- 2) **w obszarze zagrożenia hałasem** - ze względu na znaczne natężenie ruchu samochodowego na obszarze województwa i tendencję wzrostową odnoszącą się do liczby zarejestrowanych pojazdów, mieszkańcy województwa mazowieckiego narażeni są na nadmierny hałas. Jednym ze składowych czynników problemu jest hałas lotniczy, generowany w głównej mierze przez trzy porty lotnicze i pobliskie lotniska, które przekraczają dopuszczalny poziom hałasu. Z tego względu głównym celem w obszarze interwencji jest ochrona przed hałasem ukierunkowana na poprawę norm klimatu akustycznego;

- 3) **w obszarze promieniowania elektromagnetycznego** - nie zaobserwowano przekroczeń wartości dopuszczalnych. Jako główne zadanie przyjęto utrzymanie aktualnego stanu braku zagrożeń ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym;
- 4) **w zakresie gospodarowania wodami** - kluczowym problemem jest zły stan wód powierzchniowych. Nadrzędnymi zagrożeniami dotyczącymi tego obszaru są zrzuty ścieków komunalnych i przemysłowych, spływy z obszarów intensywnej produkcji rolniczej oraz ścieki pochodzące z gospodarstw domowych niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej. Jako cel główny wskazano zmniejszenie antropopresji i poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych oraz zwiększenie ochrony przeciwpowodziowej i łagodzenie skutków suszy;
- 5) **w obszarze gospodarki wodno-ściekowej** - skoncentrowano się na rozbudowie i modernizacji sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, czyli kierunkowaniu się na utworzenie sprawnego i funkcjonalnego systemu co ma na celu poprawę gospodarki wodno-ściekowej;
- 6) **w obszarze zasobów geologicznych** - największe znaczenie w regionie Mazowsza posiadają piaski i żwiry, które mają szerokie zastosowanie w budownictwie oraz surowce ilaste ceramiki budowlanej. Pozyskiwanie kopalin bez koncesji wiąże się z negatywnym wpływem na środowisko naturalne - głównie zmianami stosunków wodnych, czy ukształtowania terenu, obniżeniem walorów krajobrazowych i zmniejszeniem przychodu Skarbu Państwa. Nadrzędną ideą w tym zakresie jest racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi, ukierunkowane na kontrolę oraz monitoring eksploatacji kopalin;
- 7) **w obszarze gleb** - na terenie województwa mazowieckiego zaobserwowano przewagę gleb słabo i bardzo słabo jakościowych. Problemem pojawiającym się w tym obszarze są negatywne oddziaływania antropogeniczne, a także erozja. Głównym celem jest ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu. Wyróżniono trzy kierunki interwencji. Pierwszy z nich to zachowanie funkcji środowiskowych i gospodarczych gleb. Następnie rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych, a także ochrona przed osuwiskami;
- 8) **w gospodarce odpadami** - w zakresie głównych problemów wyszczególniono głównie rosnącą liczbę wytwarzanych odpadów, dzięki wysypiska i nieodpowiednie zarządzanie selektywną zbiórką odpadów przez mieszkańców. Jako punkt niekorzystny przyjęto również niewystarczające fundusze własne na realizację działań planowych. Jeśli chodzi o główny cel interwencji jest nim gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów

postępowania z odpadami, uwzględniające zrównoważony rozwój województwa mazowieckiego;

- 9) **w zakresie zasobów przyrodniczych** - województwo mazowieckie posiada stosunkowo wysoką powierzchnię terenów chronionych. Powierzchnia terenów objętych ochroną prawną na terenie województwa wynosi 1 058 138,91 ha. Jako największe walory przyrodnicze tego województwa przyjmuje się koryta największych rzek i ich doliny. Doliny rzek, takich jak Wisła, Bug, Narew czy Pilica na odcinkach, które cechują się wysokim stopniem naturalności i w niewielkim stopniu uległy antropopresji, stanowią niezwykle cenne siedliska przyrodnicze oraz ostoję cennych gatunków ptaków, roślin i grzybów. Nadrzędnym problemem jest negatywny wpływ zmian klimatycznych na przyrodę, co wiąże się z zanikaniem siedlisk na terenach podmokłych, a także presja stwarzana przez zabudowę miejską i utrzymującą się wzrostową tendencją wycinki drzew;
- 10) **w obszarze zagrożenia poważnymi awariami przemysłowymi** - zidentyfikowane zagrożenia obejmują wzrost zapotrzebowania na paliwa i rozwój gospodarczy, zdarzenia losowe (wypadki, rozszczelnienia) oraz zmiany klimatyczne zwiększające częstotliwość ekstremalnych zjawisk pogodowych. Działania w tym obszarze obejmują głównie monitoring zakładów przemysłowych w województwie sklasyfikowanych jako zakłady zwiększonego bądź dużego ryzyka, co ma na celu ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizację ich skutków.

Kluczowe z perspektywy polityki powiatowej są działania związane z adaptacją do zmian klimatu najbardziej wrażliwych obszarów środowiska, gospodarka wodna, gospodarka wodno-ściekowa, zasoby przyrodnicze, gleby, a także ochrona klimatu i jakości powietrza.

KRAJOWY PLAN ODBUDOWY / EUROPEJSKI PLAN ODBUDOWY

Fundusz Odbudowy (Next Generation EU) jest odpowiedzią Unii Europejskiej na nowe zagrożenia i wyzwania, jakie spowodowała pandemia. Ma on dwa główne cele:

- 1) odbudowę i przywracanie odporności gospodarek UE na ewentualne kryzysy,
- 2) przygotowanie na przyszłe, nieprzewidziane okoliczności.

Największą częścią Funduszu Odbudowy jest Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF - Recovery and Resilience Facility).

Budżet Funduszu Odbudowy to ponad 723,8 mld euro. Pomoc z tego Funduszu będzie przyznawana w postaci bezzwrotnych grantów i niskooprocentowanych pożyczek.

W ramach Instrumentu na Rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, Polska będzie miała do dyspozycji ok. 58,1 mld euro, w tym:

- 23,9 mld euro w formie dotacji,
- 34,2 mld euro w pożyczkach.

Okres wydatkowania pieniędzy to 2026 rok, a wsparcie przewidziane jest w obszarze następujących tzw. komponentów:

- KOMPONENT A: ODPORNOŚĆ I KONKURENCYJNOŚĆ GOSPODARKI;
- KOMPONENT B: ZIELONA ENERGIA I ZMNIEJSZENIE ENERGOCHŁONNOŚCI;
- KOMPONENT C: TRANSFORMACJA CYFROWA;
- KOMPONENT D: DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ SYSTEMU OCHRONY ZDROWIA;
- KOMPONENT E: ZIELONA, INTELIGENTNA MOBILNOŚĆ.

W ramach ww. komponentów, kluczowe z perspektywy Powiatu Ostrowskiego możliwe będzie wsparcie dla:

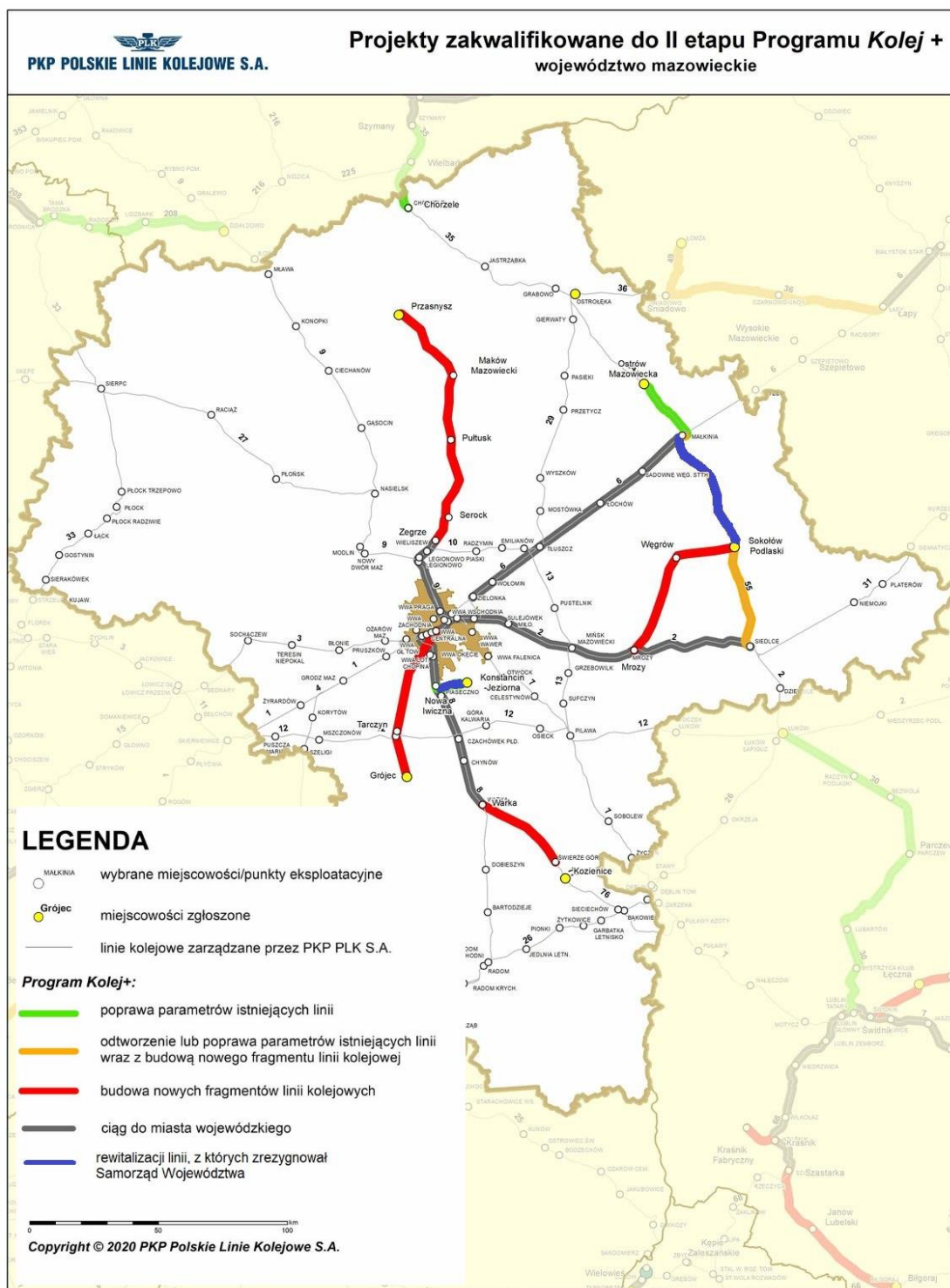
- wdrażania technologii i innowacji środowiskowych – w szczególności w obszarze gospodarki odpadami;
- termomodernizacji szkół;
- wymiany źródeł ciepła i efektywności energetycznej;
- inwestycji w sieci przesyłowe oraz inteligentną infrastrukturę elektroenergetyczną;
- eliminacji tzw. białych plam w dostępie do Internetu i ograniczenie wykluczenia cyfrowego;
- rozwoju e-usług publicznych;
- inwestycji w rozwój elektromobilności.

Program KOLEJ+

KOLEJ+, czyli Program Uzupełniania Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Kolejowej do 2028 roku, jest realizowany pod egidą Ministerstwa Infrastruktury. Głównym celem Programu jest usprawnienie połączeń miejscowości liczących powyżej 10 tys. z miastami wojewódzkim. W ramach rewitalizacji dawnych połączeń kolejowych odbudowane zostanie połączenie na odcinku Ostrów Mazowiecka–Małkinia oraz na odcinku Sokołów Podlaski-Siedlce.

Połączenie kolejowe od Ostrowi Mazowieckiej do Małkini zapewni realizacja umowy o szacowanej wartości ok. 300 mln zł na modernizację i elektryfikację 20 km linii. Dojazd do Warszawy ma trwać

ok. 1,5 h. Na trasie przewidziano 3 nowe przystanki w: Ostrowi Mazowieckiej Południe, Niegowcu i Błędnicy. Odbudowane zostaną perony na stacji w Ostrowi Mazowieckiej oraz na przystankach Ostrow Mazowiecka Miasto i Biel. Wszystkie obiekty będą przystosowane do obsługi osób o organicznych możliwościach poruszania się. Przebudowa linii zwiększy również możliwości kolejowych przewozów towarowych.

Rysunek 5. Projekty zakwalifikowane do II etapu Programu Kolej+, źródło: PKP Polskie Linie Kolejowe

5. Misja i cele Strategii

Strategia Rozwoju Powiatu Ostrowskiego na lata 2023-2030 jest dokumentem, w którym zdiagnozowano aktualną sytuację społeczno-gospodarczą. Zwrócono uwagę zarówno na mocne strony, jak i obszary problemowe. W procesie tworzenia i realizacji Strategii istotne jest również określenie misji i wizji. Są to dwa podstawowe elementy, z których wynikają realizowane zadania.

Na bazie przeprowadzonej Diagnozy oraz wartości, wokół których ma koncentrować się rozwój Powiatu do 2030 r., określono następującą misję i wizję:

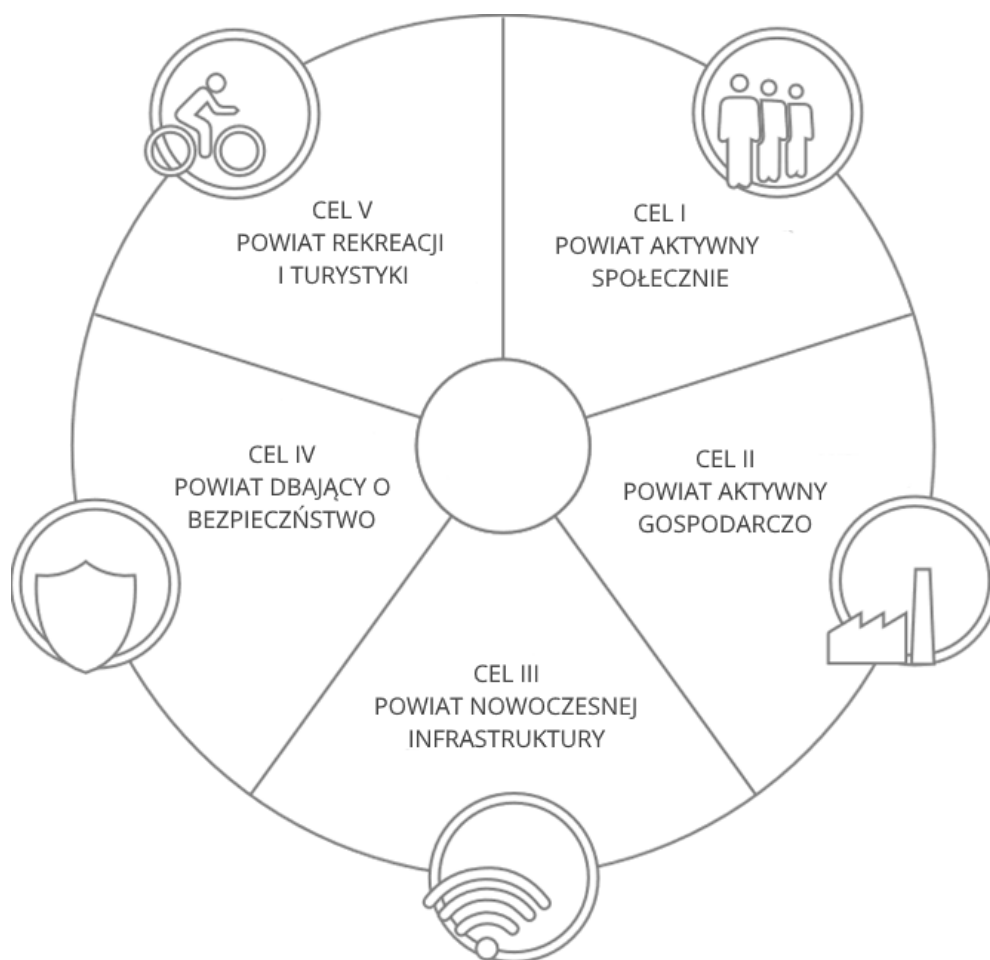
Rysunek 6. Misja i wizja Strategii, opracowanie własne

Misja koncentruje się na podstawowych wartościach, które przyświecają władzom Powiatu i jego mieszkańcom w procesach rozwojowych. Wskazuje również na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości jako nadrzędnych. Zawiera w sobie odpowiedzi na pytania: Kim jesteśmy? Czym się zajmujemy? Dlaczego? Co jest naszym priorytetem?

Wizja to obraz Powiatu, który będzie efektem realizacji przyjętej Strategii. Ukazuje ona Powiat w perspektywie strategicznej do 2030 roku, zmieniony poprzez realizację przyjętych działań i osiągnięcie zamierzonych przez samorząd celów.

Określona **wizja** będzie osiągnana poprzez wspieranie oddolnych aktywności sprzyjających integrowaniu ze sobą mieszkańców, rozwój obszarów rekreacyjnych, poprawę bezpieczeństwa i wspieranie inwestycji związanych z ograniczaniem zanieczyszczeń powietrza. Ważnym elementem do osiągnięcia celu jest integracja społeczna mieszkańców oraz edukacja.

Kapitał społeczny, to przede wszystkim więzi międzyludzkie, stopień zaufania między nimi, a także umiejętność i chęć współdziałania. Integracja mieszkańców przyczynia się do ograniczenia patologii, znieczulicy i wykluczenia społecznego.

Rysunek 7. Cele strategiczne, opracowanie własne

CEL I – POWIAT AKTYWNY SPOŁECZNIE

Paradoksem współczesności jest fakt, że obserwowany ogromny rozwój technologii komunikacyjnych nie przekłada się na budowę lokalnej wspólnoty. Wręcz odwrotnie – realne relacje międzyludzkie zastępowane są wirtualnymi, prowadząc do alienacji i wykluczenia – zwłaszcza osób starszych i niepełnosprawnych.

W ramach
I celu
strategicznego
należy:

- wspierać lokalne stowarzyszenia oraz inicjatywy lokalnych liderów społecznych;
- rozwijać działalność kulturową, poprzez organizację koncertów, występów z udziałem mieszkańców, spotkań z lokalnymi artystami i ciekawymi osobami;
- rozwijać aktywność Powiatu w Internecie i na portalach społecznościowych;
- dbać o należyłą oprawę świąt państwowych – zwłaszcza w formie inicjatyw angażujących dzieci, młodzież i rodziny;
- opracować nowe standardy w zakresie konsultacji społecznych uwzględniających zwłaszcza komunikację z mieszkańcami poprzez portale społecznościowe;
- rozwijać ofertę kulturalną i zorganizowane formy spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży;
- opracować i przyjąć we współpracy z Gminami, powiatową politykę senioralną.

CEL II – POWIAT AKTYWNY GOSPODARCZO

Rozwój Gminy opierać się powinien na przyciąganiu kapitału, inwestycji i tworzeniu miejsc pracy. Pozwolą one zatrzymać odpływ młodych ludzi z Powiatu, a także przyciągną nowych mieszkańców. Szansą w przeciwdziałaniu depopulacji mogą być migranci zarobkowi – zwłaszcza z Ukrainy i Białorusi, których bliskość kulturowa i językowa ułatwi integrację z lokalną społecznością.

**W ramach
II celu
strategicznego
należy:**

- utworzyć ofertę inwestycyjną dla potencjalnych inwestorów wskazującą na potencjał gospodarczy regionu;
- wspierać tworzenie kierunków nauczania zgodnych z aktualnym rozwojem technologicznym oraz potrzebami pracodawców;
- wspierać rozwój infrastruktury teleinformatycznej umożliwiającej pracę zdalną;
- przygotować pod względem prawnym i infrastrukturalnym tereny inwestycyjne (uzbrojenie w media) celem pozyskania inwestorów zewnętrznych;
- stworzyć system zachęt i wsparcia (np. zwolnień podatkowych), zachęcających do podejmowania działań inwestycyjnych przez inwestorów zewnętrznych;
- rozwijać klaster energii zajmujący się odnawialnymi źródłami energii.

CEL III - POWIAT NOWOCZESNEJ INFRASTRUKTURY

Należy spodziewać się, że najbliższy czas uwidoczni, pojawiające się od kilku lat nowe trendy w podejściu do infrastruktury, która ukierunkowana będzie na rozwiązania możliwie bezpieczne i przyjazne środowisku. W transporcie, ograniczany będzie ruch samochodów osobowych, na rzecz transportu zbiorowego i alternatywnych form komunikacji – m.in. rowerów, hulajnóg i skuterów elektrycznych. W energetyce, miejsce kotłów węglowych zajmować będą pompy ciepła oraz kotły gazowe, a konwencjonalnych elektrowni – rozproszone odnawialne źródła energii i magazyny energii. W sferze dostępu do infrastruktury obok sieci kanalizacyjnej, gazowej, równie istotny będzie rozwój i dostęp do sieci szerokopasmowego Internetu.

**W ramach
III celu
strategicznego
należy:**

- rozwijać infrastrukturę rowerową;
- modernizować i rozbudowywać infrastrukturę dróg powiatowych;
- dążyć do rozbudowy infrastruktury komunikacyjnej rozwijającej zasięg oddziaływania centrum przesiadkowego, poprawiającego skomunikowanie gmin z miastami (zwłaszcza głównymi ośrodkami miejskimi dającymi zatrudnienie);
- rozwijać dostępność sieci Internetu szerokopasmowego;
- wyznaczyć tereny inwestycyjne pod komercyjne instalacje odnawialnych źródeł energii (np. farm fotowoltaicznych) o charakterze nieuciążliwym;
- kontynuować termomodernizację budynków komunalnych;
- rozbudowywać sieć wodociągową, kanalizacyjną oraz gazową;
- rozwijać projekty związane z lokalną retencją i poszanowaniem wody.

CEL IV - POWIAT DBAJĄCY O BEZPIECZEŃSTWO

Bezpieczeństwo nie jest pojęciem ograniczającym się wyłącznie do ruchu drogowego czy przestępczości. W nowoczesnych samorządach, bezpieczeństwo odnosi się również do odporności na zmiany klimatyczne i nagłe zjawiska pogodowe, bezpieczeństwo socjalne, ochronę zdrowia oraz zabezpieczenie społeczne – zwłaszcza osób starszych i niepełnosprawnych.

W ramach
IV celu
strategicznego
należy:

- sukcesywnie doposażać jednostki OSP w sprzęt pożarniczy niezbędny
- do prowadzenia działań ratowniczych (o charakterze przeciwpożarowym, jak i przeciwpowodziowym oraz związanych z wypadkami drogowymi);
- rozszerzać działania profilaktyczne realizowane w ramach Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Programu Przeciwdziałania Narkomanii;
- wzmacniać współpracę służb publicznych (straży pożarnej, policji) ze społecznością lokalną;
- stworzyć odpowiednie warunki wsparcia dla inicjatyw tworzenia miejsc rehabilitacji osób niepełnosprawnych i aktywizowania seniorów (domy opieki dziennej, domy seniorów, świetlice środowiskowe);
- wspierać inicjatywy związane z aktywizacją osób bezrobotnych;
- dążyć do poprawy bezpieczeństwa na drogach;
- rozwijać projekty związane z bezpieczeństwem energetycznym (m.in. w obszarze elektromobilności oraz odnawialnych źródeł energii);
- poprawiać stan bezpieczeństwa zdrowia i profilaktyki, przede wszystkim poprzez rozwój szpitala powiatowego w Ostrowi Mazowieckiej.

CEL V – POWIAT REKREACJI I TURYSTYKI

Jednym z najważniejszych oczekiwań mieszkańców, wyrażonych w badaniu ankietowym, jest rozwój terenów rekreacyjnych i infrastruktury sportowej. Jakość oferty związanej z aktywnym spędzaniem czasu jest również jednym z kluczowych czynników wpływających na ocenę jakości życia w Powiecie, ma atrakcyjna i uporządkowana przestrzeń wpływa pozytywnie na wartość nieruchomości – zachęca bowiem do inwestycji i osiedlania się przez nowych mieszkańców.

**W ramach
V celu
strategicznego
należy:**

- wspierać inicjatywy eksponujące lokalne walory przyrodnicze i dziedzictwo historyczne w celu promocji Powiatu;
- wzmacniać współpracę z Nadleśnictwem Ostrów Mazowiecka oraz samorządami gminnymi, celem tworzenia leśnych przestrzeni rekreacyjnych (zwłaszcza poprzez tworzenie leśnych szlaków i ścieżek rowerowych);
- rozbudowywać i modernizować infrastrukturę rekreacyjną i sportową (boiska na terenie Powiatu, boiska przyszkolne oraz sale gimnastyczne w szkołach, siłownie plenerowe, place zabaw, miejsca do spotkań lokalnej społeczności);
- dążyć do rewitalizacji terenów zielonych, zabytkowych i przemysłowych w kierunku rekreacyjnym.

6. Plan działań

Dobór właściwych działań sprzyjających zrównoważonemu rozwojowi to kluczowy element Strategii. Wybrane działania przybliżać mają Powiat Ostrowski do osiągnięcia celów przedstawionych w rozdziale poświęconym misji i wizji. Kolejność prezentowanych zadań nie jest związana z hierarchią ich ważności, ale powiązana jest z poszczególnymi celami strategicznymi.

Działania przedstawione są według spójnego wzorca (fiszki), który określa:

numer zadania,

nazwę zadania,

identyfikację problemu, jaki stanowi podstawę realizacji zadania,

realizowane cele,

opis zadania,

oczekiwane skutki realizacji zadania.

podmiot odpowiedzialny i partnerzy zadania

CEL I – POWIAT AKTYWNY SPOŁECZNIE

ZADANIE 1

NAZWA ZADANIA:

Opracowanie powiatowej polityki senioralnej oraz wspieranie działań aktywizujących dla seniorów

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Zmiany demograficzne odnotowywane nie tylko w Powiecie, ale i na terenie całego kraju, skutkują koniecznością zmierzenia się z nowym wyzwaniem, jakim jest opieka i aktywizacja osób starszych, często pozbawionych wsparcia i opieki rodziny, jak również wykluczonych cyfrowo. Polityka senioralna to nie tylko działania związane z opieką społeczną i wsparciem finansowym, ale również tworzenie przyjaznej infrastruktury dostępnej dla osób o ograniczonych możliwościach ruchowych związanych z wiekiem lub niepełnosprawnością oraz organizacja wydarzeń kulturalnych i edukacyjnych, aktywizujących i włączających do lokalnej wspólnoty osoby starsze.

REALIZOWANE CELE:

Cel I – Powiat aktywny społecznie

OPIS:

W ramach zadania planowane jest podjęcie zadań związanych z utworzeniem miejsc aktywizacji seniorów m.in. w formie domu opieki dziennej, domu seniora lub świetlicy środowiskowej oraz otwarcie zakładu opiekuńczo-leczniczego w Małkini.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa sytuacji i bezpieczeństwa osób starszych.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Powiat Ostrowski przy współpracy z Gminami w powiecie ostrowskim oraz lokalnymi organizacjami pozarządowym.

ZADANIE 2

NAZWA ZADANIA:

Edukacja ekologiczna

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Bogate zasoby przyrodnicze Powiatu, nie oznaczają że region wolny jest od problemów środowiskowych – w szczególności wysoki poziom emisji zanieczyszczeń i dwutlenku węgla, zaśmiecanie (zwłaszcza w lasach) oraz mały stopień zbiórki selektywnej. Oprócz działań inwestycyjnych konieczne jest podejmowanie inicjatyw związanych z budowaniem świadomości mieszkańców Powiatu w zakresie poszanowania i ochrony środowiska naturalnego.

REALIZOWANE CELE:

Cel I – Powiat aktywny społecznie

OPIS:

W ramach zadania planowane jest podjęcie zadań związanych z:

- organizacją wydarzeń społecznych (dzień ziemi, sprzątanie świata itp.);
- budową ścieżek edukacyjnych;
- prowadzeniem w szkołach konkursów dedykowanych problemowi ekologii;
- edukacją w zakresie poszanowania wody.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa świadomości społecznej w zakresie ochrony środowiska.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Starostwo Powiatowe w Ostrowi Mazowieckiej, Gminy na terenie powiatu ostrowskiego, szkoły prowadzone przez Powiat Ostrowski.

ZADANIE 3

NAZWA ZADANIA:

Wzmocnienie i rozwój kompetencji służb publicznych

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Jakość administracji lokalnej rzutuje na rozwój całego regionu – skuteczność pozyskiwania środków zewnętrznych, sprawność obsługi interesantów, czas załatwiania spraw administracyjnych. Podnoszenie kompetencji pracowników administracyjnych jest zatem kluczowe dla efektywnego rozwoju Powiatu.

REALIZOWANE CELE:

Cel I – Powiat aktywny społecznie

OPIS:

W ramach zadania planowane jest podjęcie zadań związanych z:

- organizacją szkoleń dla pracowników administracji publicznej;
- prowadzeniem działań doradczych i konsultacyjnych.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa efektywności administracji publicznej.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Starostwo Powiatowe w Ostrowi Mazowieckiej, Powiatowy Urząd Pracy w Ostrowi Mazowieckiej oraz powiatowe jednostki organizacyjne.

ZADANIE 4

NAZWA ZADANIA:

Rozwój infrastruktury zdrowotnej

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Zmiany demograficzne oraz trybu życia wpływają na potrzeby zdrowotne mieszkańców, które coraz częściej powiązane są z chorobami cywilizacyjnymi czy chorobami osób starszych.

REALIZOWANE CELE:

Cel I – Powiat aktywny społecznie

OPIS:

Zadanie ma na celu dostosowanie infrastruktury ochrony zdrowia do zachodzących zmian demograficznych i cywilizacyjnych poprzez podejmowanie działań w zakresie poprawy bazy lokalowej oraz wyposażenie podmiotów leczniczych, w tym w odpowiednią aparaturę medyczną oraz specjalistyczny i wysokospecjalistyczny sprzęt medyczny. Dotyczy to w szczególności SPZZOZ w Ostrowi Mazowieckiej. Działaniom infrastrukturalnym towarzyszyć będą także działania w zakresie edukacji zdrowotnej (profilaktyki i promocji zdrowego trybu życia).

Efektem realizacji projektu będzie poprawa dostępności specjalistycznych i nowoczesnych usług medycznych, a w konsekwencji poprawa stanu zdrowia i wzrost jakości życia mieszkańców Powiatu Ostrowskiego.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa jakości opieki zdrowotnej.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Powiat Ostrowski, SPZZOZ w Ostrowi Mazowieckiej.

ZADANIE 5

NAZWA ZADANIA:

Wsparcie instytucji pożytku publicznego

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Potrzeby mieszkańców – wykluczonych społecznie, niepełnosprawnych, osób starszych, nie mogą być zaspokojone wyłącznie działaniami administracyjnymi. Potrzebne jest aktywne wsparcie wolontariuszy i organizacji pozarządowe, którzy najlepiej znają potrzeby osób wykluczonych.

REALIZOWANE CELE:

Cel I – Powiat aktywny społecznie

OPIS:

Zadanie ma na celu wzrost dostępności i poszerzenie oferty usług społecznych dla osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności osób niepełnosprawnych, osób starszych, osób cierpiących na przewlekłe choroby i ich rodzin, rodzin dysfunkcyjnych, itd. poprzez wsparcie takich instytucji jak m.in.:

- rodzinne domy pomocy-społecznej,
- placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- świetlice środowiskowe
- organizacje społeczne i pożytku publicznego.

Zakłada się wspólną realizację projektów społecznych przez samorząd i organizacje pożytku publicznego poprzez udzielanie organizacjom pożytku publicznego wsparcia finansowego, lokalowego, promocyjnego i informacyjnego.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Wzrost kapitału społecznego.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Starostwo Powiatowe w Ostrowi Mazowieckiej, Powiatowy Urząd Pracy w Ostrowi Mazowieckiej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowi Mazowieckiej, lokalne organizacje pozarządowe.

ZADANIE 6

NAZWA ZADANIA:

Wsparcie osób niepełnosprawnych i wykluczonych społecznie

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Rozwój gospodarczy nie jest sprawiedliwy dla wszystkich. Pomimo, że maleje bezrobocie i rosną płace na obszarze powiatu, to ciągle istotna jest grupa osób dotkniętych wykluczeniem społecznych, niepełnosprawnością, czy problemami społecznymi (m.in. alkoholizm, narkomania, uzależnienie od substancji psychoaktywnych, przemoc domowa).

REALIZOWANE CELE:

Cel I – Powiat aktywny społecznie

OPIS:

Zadanie obejmuje:

- treningi umiejętności i kompetencji społecznych oraz szkolenia dla osób objętych pomocą społeczną;
- wsparcie dla osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej w celu ich usamodzielnienia;
- zapewnienie opieki dzieciom poprzez tworzenie warunków do funkcjonowania i rozwijania rodzinnej pieczy zastępczej oraz utworzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci i młodzieży, które nie mogą być umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej;
- rozwój form wsparcia dla rodziców wychowujących dzieci niepełnosprawne;
- wspieranie kompetencji cyfrowych: e-integracja.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Wzrost kapitału społecznego.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Powiatowy Urząd Pracy w Ostrowi Mazowieckiej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowi Mazowieckiej, gminne i miejskie ośrodki pomocy społecznej, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Ostrowi Mazowieckiej, lokalne organizacje pozarządowe.

CEL II – POWIAT AKTYWNY GOSPODARCZO

ZADANIE 1

NAZWA ZADANIA:

Scalanie gruntów rolnych

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Rozproszone i małopowierzchniowe gospodarstwa rolne nie pozwalają na efektywne gospodarowanie ziemią – w szczególności z uwagi na inwestycje w automatyzację i umaszynowanie działalności rolniczej. Przeprowadzanie procesów scaleniowych jest zatem konieczne dla utrzymania konkurencyjności lokalnego rolnictwa.

REALIZOWANE CELE:

Cel II – Powiat aktywny gospodarczo

OPIS:

W wyniku realizacji projektów scaleniowych na terenie powiatu oczekuje się uporządkowania struktury własnościowej gruntów oraz wzrostu średniej powierzchni gospodarstwa rolnego. Oczekuje się także wzrostu efektywności gospodarowania w rolnictwie poprzez poprawę struktury obszarowej gospodarstw. Istotnym działaniem poprawiającym wykorzystanie gruntów będzie zapewnienie ich dostępności poprzez zapewnienie dojazdu do działek i wytyczenie oraz urządzenie sieci dróg o standardzie właściwym dla maszyn rolniczych. Procesy scaleniowe obejmą także w części grunty leśne.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Wzrost lokalnego rolnictwa.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Starostwo Powiatowe w Ostrowi Mazowieckiej, Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej w Ostrowi Mazowieckiej, gminy i miasta powiatu ostrowskiego, Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka.

ZADANIE 2

NAZWA ZADANIA:

Aktywizacja osób bezrobotnych i promocja zatrudnienia

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Sytuacja na rynku pracy w Powiecie, choć poprawiająca się w ostatnich latach, ciągle jest na poziomie gorszym niż w województwie i w skali kraju (niższe średnie wynagrodzenie, wyższe bezrobocie). Dodatkowo zauważalna jest dysproporcja pomiędzy rynkiem pracy w mieście Ostrow Mazowiecka, a w gminach wiejskich.

REALIZOWANE CELE:

Cel II – Powiat aktywny gospodarczo

OPIS:

Projekt ma na celu wsparcie osób bezrobotnych w celu nabycia doświadczenia zawodowego, nabycia lub dostosowania do potrzeb rynku pracy kwalifikacji i kompetencji zawodowych poprzez szkolenia, studia podyplomowe, itp. Projekt zakłada także realizację szkoleń i doradztwa niezbędnych przy podejmowaniu i prowadzeniu własnego biznesu. Uczestnictwo w projekcie umożliwi osobom bezrobotnym podjęcie samozatrudnienia również poprzez przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej. Szczególnie wspierane będą osoby zamierzające rozpocząć działalność turystyczną, agroturystyczną i działalność promującą regionalne dziedzictwo kulinarne. Zakłada się też równoległe działania w zakresie rozwoju kompetencji publicznych służb zatrudnienia, w celu wzrostu skuteczności działań aktywizacyjnych. Planowane efekty: spadek bezrobocia, wzrost wskaźnika zatrudnienia, powstanie nowych podmiotów gospodarczych, wzrost skuteczności funkcjonowania publicznych służb zatrudnienia.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa sytuacji na rynku pracy.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Powiatowy Urząd Pracy w Ostrowi Mazowieckiej we współpracy z urzędami miast i gmin na terenie powiatu ostrowskiego.

ZADANIE 3

NAZWA ZADANIA:

Wsparcie instytucji otoczenia biznesu

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Mali producenci (zwłaszcza w obszarze działalności rolniczej) borykają się z dysproporcją siły handlowej w relacjach z dużymi korporacjami, sieciami handlowymi, którzy z uwagi na swoją pozycję rynkową mogą dyktować niekorzystne warunki współpracy. Rozwój instytucji otoczenia biznesu – klastrow, spółdzielni, zrzeszeń jest jednym z elementów wzmacniających lokalną przedsiębiorczość.

REALIZOWANE CELE:

Cel II – Powiat aktywny gospodarczo

OPIS:

Projekt ma na celu tworzenie sieci współpracy i powiązań gospodarczych między podmiotami zainteresowanymi rozwojem działalności w obszarze zidentyfikowanych aktywności gospodarczych.

Projekt ma na celu wzrost jakości usług świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu oraz stworzenie oferty usług adekwatnych do zidentyfikowanych potrzeb podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie powiatu, w tym spółdzielni socjalnych.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Wzmocnienie lokalnej przedsiębiorczości.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Starostwo Powiatowe w Ostrowi Mazowieckiej, Powiatowy Urząd Pracy w Ostrowi Mazowieckiej przy współpracy z podmiotami zrzeszającymi lokalnych przedsiębiorców.

ZADANIE 4

NAZWA ZADANIA:

Rozwój klastra energii

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Rosnące koszty energii oraz wymogi w zakresie ograniczania emisji zanieczyszczeń do atmosfery stanowić mogą jedną z największych wyzwań, przed którymi staną lokalne samorządy, lokalni przedsiębiorcy i polska energetyka w najbliższych latach. Zwłaszcza na obszarach peryferyjnych, na których mogą pojawić się problemy ze stabilnością dostaw energii. Utworzenie klastra energii umożliwi pozyskanie zewnętrznych źródeł finansowania na rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie powiatu oraz lokalne bilansowanie systemu energetycznego.

REALIZOWANE CELE:

Cel II – Powiat aktywny gospodarczo

OPIS:

W ramach projektu zakłada się realizację działań:

- z zakresu poprawy efektywności energetycznej;
- budowy lokalnych odnawialnych źródeł energii;
- budowy magazynów energii;
- tworzenia samobilansujących się obszarów energetycznych.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Wzmocnienie Powiatu Ostrowskiego oraz lokalnej przedsiębiorczości w zakresie bezpieczeństwa energetycznego.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Strony porozumienia o utworzeniu Ostrowskiego Klastra Energii przy współpracy z podmiotami zewnętrznymi specjalizującymi się w działalności na rzecz poprawy bezpieczeństwa energetycznego.

ZADANIE 5

NAZWA ZADANIA:

Rozwój edukacji zawodowej

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Zacieśnienie współpracy placówek zawodowych i technicznych z pracodawcami, ma ogromne znaczenie. Pracodawcom pozwala na wyszkolenie wysokiej jakości kadr, a dla pracowników daje perspektywę dobrze płatnego zatrudnienia. Dlatego też pracodawcy aktywnie uczestniczyli w tworzeniu programu, który dostosowuje poziom kształcenia do wymagań rynku pracy.

REALIZOWANE CELE:

Cel II – Powiat aktywny gospodarczo

OPIS:

W ramach projektu zakłada się realizację działań:

- z zakresu poprawy wyposażenia i infrastruktury szkół zawodowych;
- związanych z kierunkami nauczania realizowanymi w partnerstwie z lokalnymi pracodawcami;
- związanych z uzyskaniem uprawnień zawodowych i kursami doszkalającymi.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Wzmocnienie lokalnego rynku pracy.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Starostwo Powiatowe w Ostrowi Mazowieckiej, Powiatowy Urząd Pracy w Ostrowi Mazowieckiej, szkoły prowadzone przez Powiat Ostrowski przy współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami.

CEL III - POWIAT NOWOCZESNEJ INFRASTRUKTURY

ZADANIE 1

NAZWA ZADANIA:

Informatyzacja służb publicznych

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Jakość administracji lokalnej rzutuje na rozwój całego regionu – skuteczność pozyskiwania środków zewnętrznych, sprawność obsługi interesantów, czas załatwiania spraw administracyjnych. Rozwój systemów informatycznych jest kluczowy nie tylko z uwagi na sprawność realizacji zadań publicznych, ale również z uwagi na coraz częstsze zagrożenia związane z cyberbezpieczeństwem.

REALIZOWANE CELE:

Cel III – Powiat nowoczesnej infrastruktury

OPIS:

W ramach zadania planowane jest podjęcie zadań związanych z:

- inwestowaniem w infrastrukturę bezpieczeństwa cyfrowego (oprogramowanie, wdrożenia procedur i szkolenia związane z przeciwdziałaniem cyberzagrożeniom);
- wdrożeniem narzędzi informatycznych usprawniających obsługę czynności administracyjnych;
- wdrożeniem narzędzi informatycznych związanych z usprawnieniem obiegu dokumentacji i procedur wewnątrz urzędów publicznych.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa efektywności administracji publicznej.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Starostwo Powiatowe w Ostrowi Mazowieckiej, powiatowe jednostki organizacyjne.

ZADANIE 2

NAZWA ZADANIA:

Budowa, przebudowa oraz remonty powiatowej infrastruktury drogowej

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Remonty i budowa infrastruktury drogowej oraz w szczególności: przejścia dla pieszych, chodniki i ścieżki rowerowe stanowią ważny element poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego, upłynnienia ruchu oraz poprawy dostępności komunikacyjnej regionu.

REALIZOWANE CELE:

Cel III – Powiat nowoczesnej infrastruktury

OPIS:

W ramach zadania przewiduje się:

- przebudowę i remont dróg publicznych na terenie powiatu;
- przebudowę obiektów mostowych;
- utwardzanie dróg gruntowych;
- budowę chodników wzdłuż dróg powiatowych;
- budowę ścieżek rowerowych;
- budowę przejść dla pieszych.
- przebudowę skrzyżowań (tworzenie bezkolizyjnych rond);

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa stanu infrastruktury drogowej.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Powiat Ostrowski, przy współpracy z Gminami z terenu powiatu ostrowskiego.

ZADANIE 3

NAZWA ZADANIA:

Termomodernizacja powiatowych budynków użyteczności publicznej

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Zmiana systemu ogrzewania z węglowego na gazowy lub pompę ciepła zasilaną energią elektryczną, choć przynosi odczuwalne skutki w obszarze poprawy jakości powietrza, to skutkuje również zwiększeniem kosztów ogrzewania. Konieczne jest zatem łączenie inwestycji związanych ze zmianą źródła ogrzewania z inwestycjami termomodernizacyjnymi, które sprzyjają obniżaniu potrzeb energetycznych budynków.

REALIZOWANE CELE:

Cel III – Powiat nowoczesnej infrastruktury

OPIS:

W ramach zadania przewiduje się:

- termomodernizację powiatowych budynków użyteczności publicznej;
- budowę odnawialnych źródeł energii na budynkach użyteczności publicznej.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa efektywności energetycznej powiatowych budynków publicznych.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Starostwo Powiatowe w Ostrowi Mazowieckiej wraz z powiatowymi jednostkami organizacyjnymi.

ZADANIE 4

NAZWA ZADANIA:

Modernizacja infrastruktury oświatowej

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Zapewnienie dobrych warunków kształcenia oraz wychowania młodego pokolenia jest jednym z podstawowych zadań samorządu. Nowoczesna i przystosowana do potrzeb infrastruktura, stanowi kluczowy element efektywnej oświaty.

REALIZOWANE CELE:

Cel III – Powiat nowoczesnej infrastruktury

OPIS:

W ramach zadania przewiduje się rozbudowę i modernizację obiektów oświatowych, w tym poprzez:

- budowę i doposażanie pracowni dydaktycznych;
- termomodernizację szkół;
- rozbudowę zaplecza sportowego.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa jakości i standardu obiektów edukacyjnych.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Powiat Ostrowski, przy współpracy ze szkołami i placówkami oświatowymi prowadzonymi przez Powiat.

ZADANIE 5

NAZWA ZADANIA:

Rozwój lokalnego transportu publicznego

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Rozwój obszarów położonych w otoczeniu dużych aglomeracji, skutkuje dla mieszkańców koniecznością codziennych dojazdów do pracy i miejsc nauki do innych miast regionu. Aby możliwości te były w pełni spożytkowane istotnym kierunkiem przyszłych działań jest wdrożenie sprawnych, zdywersyfikowanych rozwiązań komunikacyjnych o charakterze lokalnym (miasto – gminy wiejskie), które stanowić będzie uzupełnienie dla rozwiązań regionalnych.

REALIZOWANE CELE:

Cel III – Powiat nowoczesnej infrastruktury

OPIS:

W ramach zadania przewiduje się utworzenie infrastruktury oraz innych rozwiązań komunikacyjnych związanych z:

- budowę węzłów przesiadkowych park&ride oraz bike&ride;
- rozwój komunikacji współdzielonej – wypożyczalnie rowerów, hulajnóg i skuterów elektrycznych;
- dofinansowanie przewozów lokalnych – komunikacji zbiorowej.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa jakości lokalnego transportu publicznego.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Powiat Ostrowski przy współpracy z gminami na terenie Powiatu Ostrowskiego.

CEL IV - POWIAT DBAJĄCY O BEZPIECZEŃSTWO

ZADANIE 1

NAZWA ZADANIA:

Rozwój infrastruktury pieszej i rowerowej

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Polska ma od lat jeden z najgorszych w Europie wskaźnik wypadków na przejściach dla pieszych. Razem z Rumunią, Litwą i Łotwą zaliczamy się grupy krajów o największym poziomie ryzyka dla pieszych. Według wniosków policyjnego raportu "Wypadki drogowe w Polsce w 2019 roku" przygotowanego przez Biuro Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji, przyczyną takiego stanu rzeczy może być niedostateczna widoczność przejść dla pieszych i samych pieszych nocą oraz podczas występowania złych warunków atmosferycznych.

REALIZOWANE CELE:

Cel IV – Powiat dbający o bezpieczeństwo

OPIS:

Zadanie przewiduje:

- rozbudowę ścieżek przeznaczonych dla pojazdów jednośladowych (ścieżki dla rowerów i hulajnóg), ciągów pieszo-rowerowych i ciągów pieszych (chodników).
- doświetlenie przejść dla pieszych na terenie powiatu poprzez zamontowanie nowej infrastruktury oświetleniowej, zapewniającej właściwe doświetlenie nie tylko samego przejścia, ale również i otoczenia (dojścia do jezdni) – zadanie gminy;
- budowa chodników, montaż barierek, wysp dla pieszych, przejść wyniesionych i innych elementów infrastrukturalnych poprawiających bezpieczeństwo na przejściu dla pieszych i w jego otoczeniu;
- realizacja projektów innowacyjnych o charakterze pilotażowym: np. malowanie farbą fluorescencyjną, imitującą przeszkody 3D

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa stanu infrastruktury pieszej i rowerowej oraz bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Powiat Ostrowski, przy współpracy z Gminami z terenu powiatu ostrowskiego.

ZADANIE 2

NAZWA ZADANIA:

Rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Inwestycje drogowe uwzględniać powinny również projekty tzw. małej retencji, które umożliwiają zatrzymanie i późniejsze wykorzystanie wody z opadów, zamiast kierować ją bezpośrednio do instalacji kanalizacyjnej. W przypadku parkingów i utwardzonych placów do rozwijania małej retencji motywuje również nowa opłata – podatek od zmniejszenia naturalnej retencji wód opadowych i roztopowych (tzw. podatku od deszczu).

REALIZOWANE CELE:

Cel IV – Powiat dbający o bezpieczeństwo

OPIS:

W ramach zadania podejmować należy działania zmierzające do rozwoju infrastruktury małej retencji oraz zwiększania powierzchni zielonych w przestrzeni publicznej.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa stanu ochrony przed nagłymi zjawiskami klimatycznymi.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Powiat Ostrowski przy współpracy z powiatowymi jednostkami organizacyjnymi.

ZADANIE 3

NAZWA ZADANIA:

Edukacja z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego, bezpieczeństwa przeciwpożarowego oraz sanitarnego.

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Żadna infrastruktura nie zastąpi odpowiedzialności na drodze oraz wzajemnego szacunku wszystkich uczestników ruchu drogowego. W przypadku kierowców odnosi się to zwłaszcza do zachowania bezpiecznej prędkości, a w przypadku pieszych m.in. do stosowania odblasków.

REALIZOWANE CELE:

Cel IV – Powiat dbający o bezpieczeństwo

OPIS:

W ramach zadania przewiduje się:

- organizację wydarzeń społecznych np. dnia bez samochodu, czy festynów bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- organizację zajęć edukacyjnych wraz z dystrybucją gadżetów poprawiających bezpieczeństwo pieszych i rowerzystów – odblasków, lampek rowerowych itp.;
- organizację pokazów udzielania pierwszej pomocy oraz postępowania w przypadku wypadków komunikacyjnych;
- szkolenia i kampanie edukacyjne związane z zachowaniem się w sytuacji zagrożenia – kierowana zwłaszcza do dzieci i młodzieży.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Starostwo Powiatowe w Ostrowi Mazowieckiej, przy współpracy z powiatowymi służbami, inspekcjami i strażą oraz Gminami w powiecie ostrowskim.

ZADANIE 4

NAZWA ZADANIA:

Doposażenie i modernizacja powiatowych służb, inspekcji i straży

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Straż Pożarna pełni istotną rolę w zapewnieniu lokalnego bezpieczeństwa w sytuacji nie tylko zagrożenia pożarowego, ale również wypadków drogowych, lokalnych podtopień i innych klęsk żywiołowych. Właściwe wyposażenie oraz kompetentna kadra istotnie wpływają na poziom bezpieczeństwa w powiecie. Stan pandemii pokazał również, że w sytuacjach awaryjnych konieczne jest posiadanie kompetentnych i dobrze wyposażonych służb.

REALIZOWANE CELE:

Cel IV – Powiat dbający o bezpieczeństwo

OPIS:

Zadanie przewiduje:

- zapewnienie nowoczesnego, sprawnego wyposażenia ratowniczo-gaśniczego (doposażenie, wymiana zużytego sprzętu) i rozwój bazy lokalowej;
- prowadzenie działań profilaktycznych, informacyjnych, edukacyjnych, kontrolno-rozpoznawczych;
- Doposażenie powiatowych służb i inspekcji.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Poprawa bezpieczeństwa.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Starostwo Powiatowe w Ostrowi Mazowieckiej, przy współpracy z powiatowymi służbami, inspekcjami i strażą oraz Gminami w powiecie ostrowskim.

CEL V – POWIAT REKREACJI I TURYSTYKI

ZADANIE 1

NAZWA ZADANIA:

Rozwój sieci gospodarstw agroturystycznych

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Charakter atrakcji turystycznych regionu związany jest z aktywnym spędzaniem czasu blisko natury. Uzupełnieniem takiej oferty turystycznej są małe rodzinne pensjonaty i gospodarstwa agroturystyczne, które również mogą stanowić ważny czynnik poprawy sytuacji materialnej w najmniejszych gospodarstwach rolnych.

REALIZOWANE CELE:

Cel V – Powiat rekreacji i turystyki

OPIS:

Zadanie przewiduje promocję i wsparcie w tworzeniu obiektów agroturystycznych.

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Promocja turystyczna powiatu i wzmocnienie aktywności gospodarczej.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Starostwo Powiatowe w Ostrowi Mazowieckiej, przy współpracy z urzędami gmin w powiecie ostrowskim oraz Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego

ZADANIE 2

NAZWA ZADANIA:

Promocja dziedzictwa historycznego i przyrodniczego

ZIDENTYFIKOWANY PROBLEM:

Obszar powiatu ostrowskiego, bogaty jest w atrakcyjne zasoby przyrodnicze, które sprzyjają turystyce rekreacyjnej – zwłaszcza rowerowej, nordic-walking, konnej, a także wędkarstwu i grzybobraniu. Wymagają one jednak wypromowania jako miejsca aktywnego wypoczynku dla mieszkańców Aglomeracji Warszawskiej.

REALIZOWANE CELE:

Cel V – Powiat rekreacji i turystyki

OPIS:

W ramach zadania przewiduje się:

- promocję lokalnych zasobów przyrodniczych;
- promocję lokalnego dziedzictwa historycznego;
- utworzenie portalu informacyjnego o atrakcjach turystycznych regionu;
- utworzenie aplikacji oraz strony internetowej z mapami szlaków pieszych, rowerowych oraz nordic-walking;
- sieciowanie i tworzenie produktów turystycznych;
- inwestycje w infrastrukturę turystyczną;

OCZEKIWANE SKUTKI REALIZACJI:

Promocja turystyczna powiatu i wzmocnienie aktywności gospodarczej.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ ZADANIA:

Starostwo Powiatowe w Ostrowi Mazowieckiej, przy współpracy z urzędami gmin w powiecie ostrowskim oraz stowarzyszeniami działającymi na rzecz promocji i dziedzictwa lokalnego.

7. Oczekiwane rezultaty działań i ich monitorowanie

SMART (akronim od ang. Specific, Measurable, Achievable, Relevant, Time-bound, dosł. sprytny), to koncepcja formułowania celów w dziedzinie planowania strategicznego opierająca się na zbiorze pięcioprzymiotnikowych postulatów. Zgodnie z akronimem tworzącym nazwę koncepcji, sformułowany cel powinien być:

Skonkretyzowany (ang. Specific) – jego zrozumienie nie powinno stanowić kłopotu, sformułowanie powinno być jednoznaczne i niepozostawiające miejsca na luźną interpretację.

Mierzalny (ang. Measurable) – a więc tak sformułowany, by można było liczbowo wyrazić stopień realizacji celu, lub przynajmniej umożliwić jednoznaczną „sprawdzalność” jego realizacji.

Osiągalny (ang. Achievable) – cel zbyt ambitny podkopuje wiarę w jego osiągnięcie i tym samym motywację do jego realizacji.

Istotny (ang. Relevant) – cel powinien być ważnym krokiem naprzód, jednocześnie musi stanowić określoną wartość dla tego, kto będzie go realizował.

Określony w czasie (ang. Time-bound) – cel powinien mieć dokładnie określony horyzont czasowy w jakim zamierzamy go osiągnąć.

W tabeli poniżej, wskazano zestaw wskaźników, których monitorowanie, pozwoli określić, czy w obszarze danego celu następuje oczekiwana zmiana warunków, czy też wręcz przeciwnie – zidentyfikowany problem pogłębia się i konieczne jest podjęcie dodatkowych działań w tym elemencie (np. w przypadku rosnącej liczby wypadków drogowych z udziałem pieszych, konieczne będzie przyznanie wyższego priorytetu działaniom związanym z modernizacją i doświetleniem skrzyżowań oraz budową chodników i ścieżek rowerowych).

Wszystkie dobrane wskaźniki mają charakter ogólnodostępnych informacji, co umożliwi ich weryfikację bez konieczności sporządzania dodatkowych raportów i ekspertyz.

Tabela 1. Tabela wskaźników monitorowania celów Strategii, opracowanie własne

WSKAŹNIK	PARAMETR	POŻĄDANY KIERUNEK ZMIAN	ŹRÓDŁO DANYCH
CEL I – POWIAT AKTYWNY SPOŁECZNIE			
Ludność	Liczba mieszkańców	Wzrost	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego
Aktywność w obszarze kultury	Liczba członków grup/sekcji/kół artystycznych	Wzrost	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego
Aktywność w obszarze edukacji	Liczba uczestników konkursów i wydarzeń edukacyjnych	Wzrost	Dane własne Starostwa Powiatowego w Ostrowi Mazowieckiej
Opieka społeczna	Beneficjenci opieki społecznej	Spadek	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego
Rynek pracy	Liczba osób pracujących/1000 mieszkańców	Wzrost	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego
Rynek pracy	Stopa bezrobocia	Spadek	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego
CEL II – POWIAT AKTYWNY GOSPODARCZO			
Rynek pracy	Liczba osób pracujących/1000 mieszkańców	Wzrost	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego
Rynek pracy	Stopa bezrobocia	Spadek	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego
Aktywność gospodarcza	Liczba przedsiębiorstw/1000 mieszkańców	Wzrost	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego
CEL III – POWIAT NOWOCZESNEJ INFRASTRUKTURY			
Długość dróg powiatowych	km	Wzrost	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego
Długość ścieżek rowerowych	km	Wzrost	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego
Długość dróg powiatowych wybudowanych, przebudowanych lub wyremontowanych	km	Wzrost	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego
Długość wybudowanych, przebudowanych lub wyremontowanych chodników	km	Wzrost	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego
CEL IV POWIAT DBAJĄCY O BEZPIECZEŃSTWO			
Bezpieczeństwo uczestników ruchu	Liczba wypadków drogowych na terenie powiatu	Spadek	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Bezpieczeństwo uczestników ruchu	Liczba wypadków śmiertelnych i osób rannych w wyniku wypadków drogowych na terenie powiatu	Spadek	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego
Bezpieczeństwo uczestników ruchu	Liczba kolizji drogowych na terenie powiatu	Spadek	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego
Bezpieczeństwo publiczne	Liczba przestępstw	Spadek	Roczna informacja o stanie porządku i bezpieczeństwa publicznego na terenie Powiatu Ostrowskiego
Zagrożenia przeciwpożarowe i pogodowe	Liczba zdarzeń wymagająca interwencji jednostek powiatowych służb, inspekcji, straży	Spadek	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

CEL V POWIAT REKREACJI I TURYSTYKI

Aktywność sportowa	Liczba członków klubów sportowych	Wzrost	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego
Aktywność kulturalna	Liczba uczestników imprez kulturalnych	Wzrost	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Monitorowanie strategii odbywać się będzie w toku bieżących prac w ramach sporządzania corocznego, obligatoryjnego raportu o stanie powiatu. Na zakończenie okresu obowiązywania Strategii (tj. w roku 2030), opracowany zostanie raport końcowy z wdrażania Strategii w latach 2023-2030, który zawierać będzie informację o realizacji wskaźników monitorowania.

W raporcie końcowym znaleźć powinny się informacje podsumowujące wdrażanie Strategii, w szczególności:

- zrealizowane działania w okresie raportowania;
- przegląd wskaźników monitorowania;
- informacja o poniesionych wydatkach budżetowych i pozyskanych środkach zewnętrznych na realizację Strategii;
- zidentyfikowane przeszkody i problemy w realizacji działań zawartych w Strategii (wraz z rekomendacjami dotyczącymi ich rozwiązania);
- rekomendacje w zakresie aktualizacji listy działań dla nowego okresu programowania tj. po 2030 r.;

Aktualizacja Strategii

Inicjatywę aktualizacji Strategii posiada Zarząd Powiatu w Ostrowi Mazowieckiej. Aktualizacja następuje w analogicznym trybie, co pierwotne przyjęcie dokumentu, wymaga więc:

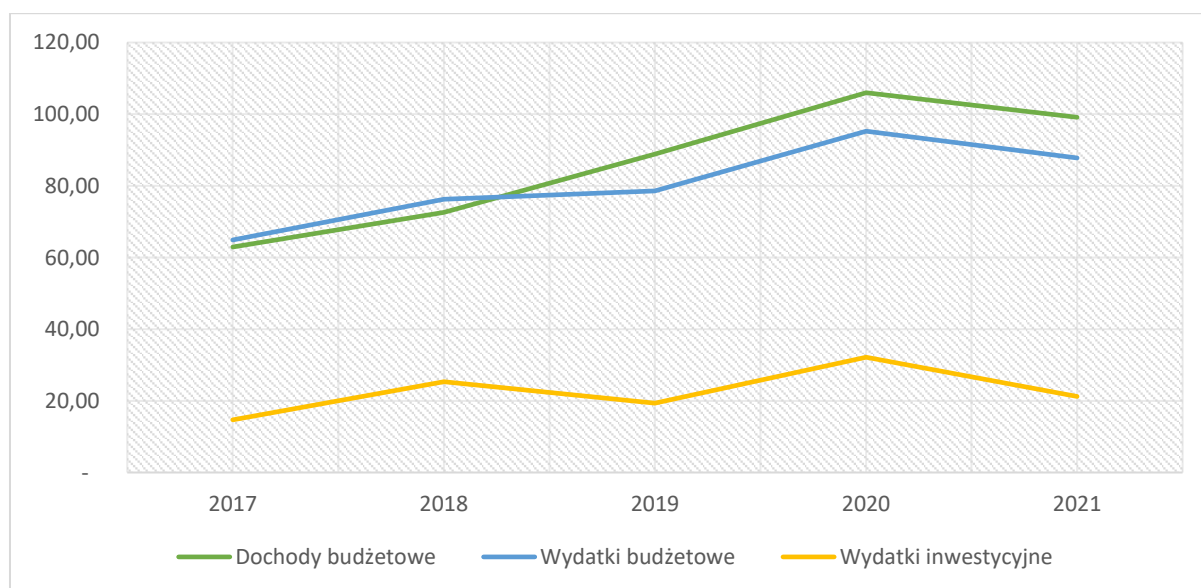

- przygotowania projektu aktualizacji;
- poddania projektu dokumentu konsultacjom społecznym;
- przedstawienie projektu Strategii wraz z protokołem z konsultacji społecznych Radzie Powiatu w Ostrowi Mazowieckiej, celem przyjęcia zmiany w drodze uchwały.

8. Ramy finansowe i źródła finansowania

Działania określone w Strategii rozwoju muszą być poparte możliwościami i chęcią ich realizacji, również w kontekście zapewnienia ich finansowania. Jak zaleca Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, nie jest zasadne wskazywanie budżetu i potencjalnego kosztu poszczególnych zadań. Strategia ma bowiem charakter kierunkowy, wskazuje na obszary i cele rozwojowe, których stopień skonkretyzowania zadań jest zbyt niski do przygotowania szczegółowego planu budżetowego.

W ramach oceny ram finansowych dążyć należy do oceny kondycji finansowej Powiatu z perspektywy zdolności do ponoszenia wydatków inwestycyjnych w okresie obowiązywania Strategii. Ocenę tę przeprowadzono z perspektywy sytuacji budżetowej w latach ubiegłych oraz prognoz zawartych w Wieloletniej Prognozie Finansowej.

Rysunek 8. Budżet i wydatki majątkowe Powiatu Ostrowskiego w latach 2017-2021 (w mln zł), źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Powiat Ostrowski znajduje się w okresie intensywnego wzrostu budżetowego. Strategii dochody budżetowe uległy prawie dwukrotnemu wzrostowi z 55 681 292,32 mln zł w roku 2011 do 105 688 980,61 zł w roku 2020 r. Istotnemu wzrostowi uległy również dochody własne, które w 2020 r. wynosiły 44,1 mln zł po wzroście z 17 mln zł w roku 2017.

Tabela 2. Sytuacja budżetowa Powiatu w latach 2017-2021, źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego

	2017	2018	2019	2020	2021
Dochody budżetowe (mln zł)	62,936	72,555	88,848	105,988	99,130
Wydatki budżetowe (mln zł)	64,900	76,300	78,571	95,255	87,768
Wydatki inwestycyjne (mln zł)	14,693	25,318	19,321	32,167	21,247

Wskaźnik wydatków majątkowych – inwestycyjnych wynosi ok. 20%. W perspektywie 2023-2030, założono utrzymanie wskazanego wyżej wskaźnika wydatków majątkowych. Przewiduje się jednak, że zadania inwestycyjne finansowane będą nie tylko z budżetu Powiatu, a przede wszystkim ze wsparciem środków zewnętrznych: środków z Budżetu Państwa (np. Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych), NFOŚiGW i WFOŚiGW, Fundusze Europejskie dla Mazowsza oraz Krajowy Program Odbudowy. Ponadto środki finansowe pochodzić mogą również z dodatkowych funduszy celowych, stąd wskazana kwota rocznych wydatków majątkowych nie jest kwotą graniczną możliwości wydatków ponoszonych w ramach realizacji Strategii.

Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027

(dotacje bezzwrotne)

Zgodnie z zaleceniami Komisji Europejskiej w zakresie nowego podejścia do polityki informacyjnej dotyczącej Funduszy Europejskich nie będzie już stosowana dotychczasowa nazwa „Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego” zastąpi ją krótsza - **Fundusze Europejskie**.

Porozumienie budżetowe zakłada, że wartość całego budżetu UE na lata 2021-2027 wyniesie 1,074 bln euro, a fundusz odbudowy o wartości 750 mld euro będzie składał się z: 390 mld euro w formie grantów, a 360 mld euro w formie pożyczek. Łączna wielkość budżetu unijnego na lata 2021-2027 wynosi ponad 1,8 bln euro. Z tej puli do Polski trafi 159 mld euro wsparcia, z czego 124 mld zostaną wydane w formie dotacji, a pozostała część jako niskooprocentowane pożyczki. W przeliczeniu na naszą walutę, łączna wysokość wsparcia, które trafi do Polski wyniesie 776 mld zł.

Kwota ta obejmuje nie tylko obszar dotacji skierowanych do polskich przedsiębiorstw i samorządów, ale również politykę rolną (w tym dopłaty bezpośrednie), koszty administracyjne oraz wsparcia dla projektów strategicznych realizowanych na szczeblu centralnym.

Polska będzie największym beneficjentem polityki spójności ze wszystkich krajów członkowskich Unii Europejskiej i otrzyma 66,8 mld euro. Są to jednak środki mniejsze niż w perspektywie 2014-2020, które opiewały na kwotę 82,5 mld euro. Realnie więc, pula dostępnych w trybie konkursowym środków zmniejszy się o ok. 20%.

Nowa perspektywa finansowa 2021-2027 koncentrować się ma na następujących celach:

Cel 1 – bardziej inteligentna Europa (Smarter Europe).

Cel 2 – bardziej przyjazna dla środowiska bezemisyjna Europa (a Greener, carbon free Europe).

Cel 3 – lepiej połączona Europa (a more Connected Europe).

Cel 4 – Europa o silniejszym wymiarze społecznym (a more Social Europe).

Cel 5 – Europa bliżej obywateli (a Europe closer to citizens) – zintegrowany i zrównoważony rozwój wszystkich typów terytoriów.

Cel 6 – Umożliwienie regionom i obywatelom łagodzenia społecznych, gospodarczych i środowiskowych skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu.

Państwa członkowskie indywidualnie ustalać będą podział środków pomiędzy wyżej wskazanych sześciu celów – obszarów priorytetowych, z zastrzeżeniem jednak, że co najmniej:

35%

środków wydane zostanie w obszarze inteligentnych i nowoczesnych technologii
(Cel 1 – bardziej inteligentna Europa - *Smarter Europe*).

30%

środków wydanie zostanie w obszarze ochrony środowiska **(Cel 2 – bardziej przyjazna dla środowiska bezemisyjna Europa - *a Greener, carbon free Europe*).**

Szczególna zmiana dotyczy środków związanych z ochroną środowiska. W perspektywie budżetowej 2014-2020, działania związane z odnawialnymi źródłami energii, obniżaniem emisji oraz ochroną środowiska mieściły się w obszarze tematycznym: „infrastruktura i środowisko”. W perspektywie 2021-2027, finansowanie inwestycji prośrodowiskowych będzie finansowane z odrębnej od infrastruktury puli środków. Zatem choć ogólnie pula dostępnych środków zmniejsza

się o 20%, to w obszarze środowiska, klimatu i odnawialnych źródeł energii spodziewać się można znaczącego wzrostu wielkości funduszy, po które będzie można się ubiegać.

W ramach **Celu 1 – bardziej inteligentna Europa**, wspierane będą takie inwestycje jak:

- działalność badawczo - rozwojowa przedsiębiorstw i konsorcjów z ich udziałem;
- inwestycje w infrastrukturę do wdrożenia wyników prac badawczo - rozwojowych;
- współpraca przedsiębiorstw z sektorem nauki i podmiotami sektora publicznego;
- ochrona własności intelektualnej;
- transfer technologii;
- inwestycje produkcyjne zwiększające zaawansowanie technologiczne (robotyzacja);
- zwiększanie zdolności przedsiębiorstw do tworzenia produktów i usług o potencjale eksportowym (poszukiwanie nowych rynków, rozwój produktów, zmiany modelu biznesowego);
- transformacja cyfrowa gospodarki.

W ramach **Celu 2 – bardziej przyjazna dla środowiska bezemisyjna Europa**, wspierane będą takie inwestycje jak:

- działania poprawy efektywności energetycznej;
- rozwój odnawialnych źródeł energii;
- systemy magazynowania energii, rozwój lokalnych sieci przesyłu energii wraz z inteligentnymi systemami zarządzającymi (tzw. smart grids);
- działania związane z adaptacją do zmian klimatu, w tym przeciwdziałanie ryzykom klimatycznym;
- działania ochrony gospodarki wodnej (projekty wodociągowe i kanalizacyjne);
- działania wspierające gospodarkę o obiegu zamkniętym (odzysk odpadów);
- wspieranie bioróżnorodności;
- zielona infrastruktura w przestrzeni miejskiej;

- ograniczanie niskiej emisji.

W ramach **Celu 3 - lepiej połączona Europa**, wspierane będą takie inwestycje jak:

- udoskonalanie sieci połączeń cyfrowych;
- wspieranie zrównoważonej mobilności miejskiej, stanowiących alternatywę dla komunikacji samochodowej;
- wsparcie dla inwestycji drogowych i kolejowych w szczególności o charakterze transgranicznym.

W ramach **Celu 4 – Europa o silniejszym wymiarze społecznym**, wspierane będą takie inwestycje jak:

- dostęp do usług społecznych i opieki społecznej, zwłaszcza dla osób zagrożonych wykluczeniem;
- poprawa jakości opieki zdrowotnej, w szczególności dla osób starszych (opieka geriatryczna);
- wspieranie zdecentralizowanych systemów opieki zdrowotnej (promowanie zdrowego trybu życia, częstej diagnostyki, podstawowej opieki zdrowotnej, bardziej niż dużych inwestycji w obiekty szpitalne);
- mieszkalnictwo społeczne;
- projekty edukacyjne, w szczególności wpisujące się w idee „uczenie się przez całe życie”.

W ramach **Celu 5 – Europa bliżej obywateli**, wspierane będą takie inwestycje jak:

- rewitalizacja obszarów zdegradowanych;
- poprawa jakości i dostępności instytucji i usług publicznych;
- ochrona dziedzictwa kulturowego;
- rozwój lokalny (w szczególności poprzez lokalne organizacje społeczne).

W ramach **Celu 6 – Łagodzenie społecznych, gospodarczych i środowiskowych skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu**, wspierane będą inwestycje w takich obszarach jak:

- przywracanie do użyteczności terenów pogórnich i przemysłowych;
- podnoszenie i zmiana kwalifikacji osób tracących pracę w związku z transformacją energetyczną;
- utrzymanie i docelowo podniesienie stopy zatrudnienia poprzez tworzenie nowych miejsc pracy w sektorach innych niż górnictwo i energetyka konwencjonalna;
- poprawa jakości powietrza i rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym;
- redukcja zagrożeń dla środowiska, takich jak obniżenie poziomu wód gruntowych czy susze.

Program regionalny: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 będzie programem dwufunduszowym, współfinansowanym z **Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR)** i **Europejskiego Funduszu Społecznego+ (EFS+)** obejmującym następujące osie priorytetowe:

- OP I. Konkurencyjna i cyfrowa gospodarka (EFRR);
- OP II. Energia i środowisko (EFRR);
- OP III. Mobilność i łączność (EFRR);
- OP IV. Infrastruktura bliżej ludzi (EFRR);
- OP V. Rozwój zrównoważony terytorialnie (EFRR);
- OP VI. Kapitał ludzki gotowy do zmian (EFS+).

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (dofinansowanie w formie dotacji bezzwrotnych oraz pożyczek)

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej udziela dofinansowania w formie dopłat, dotacji oraz pożyczek **ze środków krajowych (Budżet Państwa)** oraz **unijnych** (aktualnie w ramach **Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko**, a w najbliższych latach (2021-2027 Program ten ma ciekawą propozycję nazwy „**FENIKS**”).

Beneficjentami mogą być: samorządy, przedsiębiorcy, osoby fizyczne, państwowe jednostki budżetowe, uczelnie/ instytucje naukowo - badawcze, organizacje pozarządowe, inne podmioty.

Informacja o ofercie finansowania inwestycji ze środków krajowych NFOŚiGW, dostępna jest na stronie: <http://nfosigw.gov.pl/oferta-finansowania/srodki-krajowe/programy-priorytetowe/>

W ramach programu ochrony atmosfery prowadzone są następujące nabory:

- SOWA – oświetlenie uliczne;
- GEPARD II – transport niskoemisyjny;
- Budownictwo energooszczędne;
- Energetyczne wykorzystanie zasobów geotermalnych;
- Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie;
- Samowystarczalność energetyczna;
- Budynki użyteczności publicznej o podwyższonym standardzie energooszczędności;
- Nabory związane z elektromobilnością.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie (dofinansowania częściowo zwrotne)

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie, co roku określa listę przedsięwzięć priorytetowych wspieranych w nadchodzącym roku kalendarzowym.

Informacja na ten temat publikowana jest na stronie internetowej WFOŚiGW: <https://wfosigw.pl/oferta-finansowania/>

Wsparciu podlegają przede wszystkim inwestycyjne prośrodowiskowe związane z ochroną wód, atmosfery, gospodarką ściekową oraz odnawialnymi źródłami energii. Wsparcie ze środków WFOŚiGW udzielane jest co do zasady w **formie pożyczki z możliwością częściowego umorzenia** (dofinansowanie **częściowo zwrotne**).

Fundusz Odbudowy (dofinansowanie zwrotne i bezzwrotne)

Fundusz Odbudowy (Next Generation EU) jest odpowiedzią Unii Europejskiej na nowe zagrożenia i wyzwania, jakie spowodowała pandemia. Ma dwa główne cele:

- odbudowę i przywracanie odporności gospodarek UE na ewentualne kryzysy,

- przygotowanie na przyszłe, nieprzewidziane okoliczności.

Największą częścią Funduszu Odbudowy jest Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF - Recovery and Resilience Facility). Fundusz składa się też z mniejszych programów. Dofinansowanie będzie udzielane w formie **dotacji i pożyczek**.

Obecnie Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej pracuje nad przygotowaniem i ostateczną wersją Krajowego Planu Odbudowy (KPO), który będzie podstawą do sięgnięcia po pieniądze z Instrumentu na Rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Budżet Funduszu Odbudowy to ponad 723,8 mld euro. Pomoc z tego funduszu będzie przyznawana w postaci bezzwrotnych **grantów i niskooprocentowanych pożyczek**.

W ramach Instrumentu na Rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, Polska będzie miała do dyspozycji ok. 58,1 mld euro, w tym:

- 23,9 mld euro w formie dotacji;
- 34,2 mld euro w formie pożyczek.

Czas na wykorzystanie tych pieniędzy to rok 2026.

W największym skrócie, pieniądze z Instrumentu na Rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności będą przeznaczone na prorozwojowe inwestycje. W praktyce oznacza to wsparcie dla obszarów:

- transformacja cyfrowa;
- odporność i konkurencyjność gospodarki;
- energia i zmniejszenie energochłonności;
- dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia;
- zielona i inteligentna mobilność.

Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg

(dofinansowanie w formie dotacji bezzwrotnych)

W 2022 r. znowelizowane zostały zasady wspierania inwestycji z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. W ramach realizacji zadań powiatowych i gminnych mogą być w szczególności dofinansowane zadania mające na celu wyłącznie poprawę bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu, polegające w szczególności na budowie, przebudowie lub remoncie dróg dla pieszych, dróg dla pieszych i rowerów, dróg dla rowerów, przejść dla pieszych, przejazdów dla rowerów, peronów przystankowych wraz z dojazdami do tych peronów.

Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg jest funduszem celowym i gromadzi środki finansowe na zadania polegające na budowie, przebudowie lub remoncie dróg gminnych i powiatowych oraz budowie mostów zlokalizowanych w ciągach tych dróg.

9. Udział społeczeństwa w przygotowaniu Strategii

[Informacja zostanie uzupełniona po przeprowadzeniu konsultacji społecznych niniejszej Strategii]

10. Analiza oddziaływania na środowisko

Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 roku poz. 1029 t.j.)

stanowi,

iż przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymaga:

- 1) polityka, strategia, plan lub program w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywany lub przyjmowany przez organy administracji, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- 2) polityka, strategii, planu lub program, którego realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000;
- 3) inny dokument strategiczny, którego realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

Celem stwierdzenia czy zachodzi konieczność przeprowadzenia Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko, wystąpiono o opinię projektu Strategii do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie.

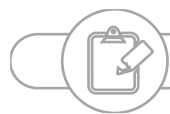
11. System realizacji i wdrażania Strategii

Instytucje i podmioty, zaangażowane w proces wdrażania strategii można podzielić na trzy główne grupy:

- 1) sektor publiczny – Powiat Ostrowski oraz powiatowe jednostki organizacyjne;
- 2) sektor biznesowy – przedsiębiorcy, organizacje otoczenia biznesu, stowarzyszenia przedsiębiorców i pracodawców;
- 3) sektor społeczny – mieszkańcy, organizacje pozarządowe, liderzy społeczni i osoby publiczne;

Sektor biznesowy i społeczny mają charakter uzupełniający realizację Strategii. Na rozwój powiatu wpływa również aktywność mieszkańców, społeczne działania przedsiębiorców oraz kapitał inwestorów zainteresowanych lokowaniem swoich przedsięwzięć na terenie gminy (zarówno tych o charakterze gospodarczym, jak i mieszkaniowym – deweloperskim). Kluczową rolę w realizacji strategii, pełni jednakże sektor publiczny, który odpowiedzialny jest za instytucjonalne przyjęcie

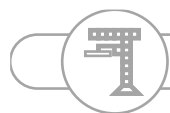
Strategii, a następnie jej wdrożenie, monitoring, ewaluację oraz w razie stwierdzenia takiej potrzeby – aktualizację.

ETAP WDRAŻANIA I PRZYJMOWANIA STRATEGII

Wdrażanie Strategii to etap polegający na przyjęciu dokumentu do realizacji przez Powiat Ostrowski.

Za przygotowanie projektu dokumentu odpowiada Zarząd Powiatu w Ostrowi Mazowieckiej. Projekt dokumentu poddany jest konsultacjom społecznym z mieszkańcami, a po ich przeprowadzeniu, projekt dokumentu wraz z protokołem z konsultacji przekazywany jest do Zarządu Powiatu w Ostrowi Mazowieckiej, a następnie, przekazywany jest Radzie Powiatu w Ostrowi Mazowieckiej celem przyjęcia.

ETAP REALIZACJI STRATEGII

Realizacja Strategii to etap polegający na realizacji zadań służących osiągnięciu celów wskazanych w dokumencie. Za działania na tym etapie odpowiedzialny jest Zarząd Powiatu w Ostrowi Mazowieckiej.

Wydziały Starostwa Powiatowego oraz powiatowe jednostki organizacyjne:

- nadzór nad bieżącą realizacją zadań przyjętych w Strategii;

Wydział Inwestycji i Rozwoju Powiatu:

- aktualizacja Strategii;
- bieżące monitorowanie;
- aplikowanie o środki krajowe i zewnętrzne na realizację inwestycji;

Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Ostrowi Mazowieckiej

- realizacja działań związanych z ochroną zdrowia oraz profilaktyką zdrowotną;

Powiatowe służby, inspekcje i straże

- realizacja działań związanych z bezpieczeństwem publicznym

12. Wymogi w zakresie aktualizacji lokalnych dokumentów strategicznych

Strategia jest dokumentem ramowym, wyznaczającym kierunek i cel rozwoju Powiatu. Jej ogólne, kierunkowe zapisy wymagają jednak konkretyzacji w odniesieniu do konkretnych zadań, alei uszczegółowienia na poziomie innych dokumentów strategicznych i planistycznych.

W tabeli wskazanej poniżej wyszczególniono dokumenty, których obszar tematyczny powiązany jest ze Strategią.

Tabela 3. Zestawienie wymogów aktualizacyjnych obecnych dokumentów Strategicznych

OBSZAR	OBECNIE OBOWIĄZUJĄCY DOKUMENT
Środowisko	Program Ochrony Środowiska
Bezpieczeństwo	Powiatowy Program Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego
Społeczeństwo	Program współpracy z organizacjami pozarządowymi
Społeczeństwo	Strategia rozwiązywania problemów alkoholowych
Społeczeństwo	Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych
Społeczeństwo	Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej
Społeczeństwo	Powiatowego Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie
Społeczeństwo	Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego
Gospodarka	Strategia rozwoju elektromobilności
Rynek Pracy	powiatowego programu przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy

Spis tabel

Tabela 1. Tabela wskaźników monitorowania celów Strategii, opracowanie własne	58
Tabela 2. Sytuacja budżetowa Powiatu w latach 2017-2021, źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego	61
Tabela 3. Zestawienie wymogów aktualizacyjnych obecnych dokumentów Strategicznych	71

Spis rysunków

Rysunek 1. Mapa Powiatu Ostrowskiego, opracowanie własne	6
Rysunek 2. Schemat logiczny od Diagnozy do Strategii, opracowanie własne.....	8
Rysunek 3. Mapa miejskich obszarów funkcjonalnych, źródło: Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze.....	17
Rysunek 4. Obszary zagrożone trwałą marginalizacją i miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, źródło: Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze.	19
Rysunek 5. Projekty zakwalifikowane do II etapu Programu Kolej+, źródło: PKP Polskie Linie Kolejowe.....	26
Rysunek 6. Misja i wizja Strategii, opracowanie własne	27
Rysunek 7. Cele strategiczne, opracowanie własne	28
Rysunek 8. Budżet i wydatki majątkowe Powiatu Ostrowskiego w latach 2017-2021 (w mln zł), źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego.....	60

Starostwo Powiatowe w Ostrowi Mazowieckiej
ul. 3 Maja 68
07-300 Ostrów Mazowiecka

<https://powiatostrowmaz.pl>